

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2004/17/EG

Samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

(2004-03-31 [EUT L 134, 30.4.2004, s. 1]¹)

Avdelning I	Allmänna bestämmelser om upphandling och projektävlingar	874
Kapitel I	Grundläggande termer	874
Kapitel II	Definition av de verksamheter och enheter som omfattas av detta direktiv	876
Kapitel III	Allmänna principer	879
Avdelning II	Bestämmelser om upphandling	879
Kapitel I	Allmänna bestämmelser	879
Kapitel II	Tröskelvärden och undantag	881
Kapitel III	Regler som skall tillämpas på tjänstekontrakt	888
Kapitel IV	Särskilda regler om förfrågningsunderlag och kontraktshandlingar	888
Kapitel V	Förfaranden	891
Kapitel VI	Regler för offentliggörande och öppenhet	892
Kapitel VII	Upphandlingsförfarandets gång	899
Avdelning III	Regler om projektävlingar på tjänsteområdet	906
Avdelning IV	Skyldigheter att lämna uppgifter för statistikändamål, verkställighetsbefogenheter och slutbestämmelser	908
Bilaga XIII	Information som skall finnas i meddelanden om upphandling	911
Bilaga XIV	Information som skall finnas i meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem	915
Bilaga XV A	Information som skall finnas i periodiska meddelanden	916
Bilaga XV B	Information som skall finnas i meddelanden om offentliggörande i ett förhandsmeddelande av en upphandlarprofil om upphandling inte utnyttjas	917
Bilaga XVI	Information som skall finnas i meddelanden om tilldelade kontrakt	917
Bilaga XVIII	Information som skall finnas i meddelanden om projektävlingar	918
Bilaga XIX	Information som skall finnas i meddelanden om resultatet av en projektävling	918
Bilaga XX	Karakteristika för offentliggörandet	919
Bilaga XXI	Definition av vissa tekniska specifikationer	919
Bilaga XXII	Översikt över de tidsfrister som avses i artikel 45	921
Bilaga XXIII	Bestämmelser i internationell arbetsrätt i den mening som avses i artikel 59.4	923
Bilaga XXIV	Krav på utrustning för elektronisk mottagning av anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar eller ritningar och planer i projektävlingarna	923

För-
sörjnings-
direktivet¹ Senast ändrat genom förordning 1177/2009/EG [red.anm.].

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har antagit detta direktiv

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 och artiklarna 55 och 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, på grundval av det gemensamma utkast som godkändes av förlikningskommittén den 9 december 2003, och av följande skäl:

1. I samband med de nya ändringarna av rådets direktiv 93/38/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av upphandlingsförfarandet för enheter som har verksamhet inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna, vilka ändringar är nödvändiga för att uppfylla de krav på förenkling och modernisering som både upphandlande enheter och ekonomiska aktörer framförde i sina svar på kommissionens grönbok av den 27 november 1996 bör direktivet av tydlighetsskäl omarbetas. Det här direktivet bygger på domstolens rättspraxis, särskilt dess rättspraxis om tilldelningskriterier, som tydliggör de upphandlande enheternas möjligheter att tillgodose den berörda allmänhetens behov, även på miljöområdet och/eller det sociala området, förutsatt att dessa kriterier är kopplade till kontraktsföremålet, att de inte ger den upphandlande enheten obegränsad valfrihet samt att de uttryckligen anges och överensstämmer med de grundprinciper som anges i skäl 9.
2. Ett viktigt skäl för att införa regler om samordning av upphandlingsförfarandena på dessa områden är att nationella myndigheter kan påverka en upphandlande enhets agerande på olika sätt, bland annat om de är delägare eller företrädare i enhetens förvaltnings-, lednings- eller övervakningsorgan.
3. Ett annat viktigt skäl till att det behövs en samordning av upphandlingsförfarandena för enheter som är verksamma på dessa områden är att de marknader där de verkar är förhållandevis slutna på grund av att de nationella myndigheterna har beviljat särskilda rättigheter eller ensamrätt att försörja, tillhandahålla eller driva de nät som används för tjänsterna i fråga.
4. Gemenskapslagstiftningen, särskilt rådets förordningar (EEG) nr 3975/87 av den 14 december 1987 om förfarandet för tillämpning av konkurrensreglerna på företag inom luftfartssektorn och (EEG) nr 3976/87 av den 14 december 1987 om tillämpning av artikel 85.3 i fördraget på vissa kategorier av avtal och samordnade förfaranden inom luftfartssektorn, syftar till att skärpa konkurrensen mellan transportörer som tillhandahåller allmänheten flygtransporter. Det är därför inte lämpligt att i detta direktiv inbegripa sådana enheter. Med hänsyn till den konkurrens som råder inom gemenskapssjöfarten vore det inte heller lämpligt att låta kontrakt som upphandlas inom denna sektor omfattas av reglerna i detta direktiv.
5. Tillämpningsområdet för direktiv 93/38/EEG täcker för närvarande vissa kontrakt som tilldelas av upphandlande enheter med verksamhet inom telesektorn. En rättslig ram, som nämns i den fjärde rapporten om genomförandet av EUs lagstiftning på teleområdet från den 25 november 1998, har antagits för att öppna telesektorn. En av följderna blev att effektiv konkurrens, både rättsligt och faktiskt, infördes i denna sektor. Med hänsyn härtill har kommissionen för kännedom offentliggjort en förteckning över teletjänster som redan kan undantas från det direktivets tillämpningsområde i enlighet med dess artikel 8. Ytterligare framsteg har konstaterats i den sjunde rapporten om genomförandet av EUs lagstiftning på teleområdet från den 26 november 2001. Upphandlingen inom denna sektor behöver således inte längre regleras.
6. Det finns följaktligen inte längre något behov av Rådgivande kommittén för telekommunikationsupphandling, som inrättades genom rådets direktiv 90/531/EEG.
7. Utvecklingen på telemarknaden bör dock fortfarande bevakas, och en ny bedömning av situationen bör göras om det visar sig att det inte längre råder effektiv konkurrens inom denna sektor.
8. Upphandling av telefoni-, telex-, mobiltelefoni-, personsöknings- och satellittjänster ingår inte i tillämpningsområdet för direktiv 93/38/EEG. Dessa tjänster undantogs därför att de ofta bara kunde tillhandahållas av en enda tjänsteleverantör i ett visst geografiskt område på grund av att verklig konkurrens saknades och att det fanns särskilda rättigheter eller ensamrätt. Nu när effektiv konkurrens råder inom telesektorn finns det inte längre någon anledning att utelämna dessa tjänster. Därför är det nödvändigt att upphandling av sådana teletjänster ingår i tillämpningsområdet för det här direktivet.
9. I syfte att säkerställa att de offentliga kontrakt som tilldelas av enheter som bedriver verksamhet på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster öppnas för konkurrens, är det lämpligt att utarbeta bestämmelser för samordning inom gemenskapen när det gäller

offentliga kontrakt över ett visst värde. En sådan samordning bör bygga på de krav som följer av artiklarna 14, 28 och 49 i EG-fördraget och artikel 97 i Euratomfördraget, nämligen principen om likabehandling av vilken principen om icke-diskriminering endast utgör en särskild form, principen om ömsesidigt erkännande, proportionalitetsprincipen samt principen om öppenhet. Med beaktande av karaktären hos de områden som berörs av en sådan samordning bör det genom denna samordning skapas en ram för god affärsseed som medger största möjliga flexibilitet men som samtidigt slår vakt om de nämnda principerna.

När det gäller offentliga kontrakt vars värde understiger det värde vid vilket bestämmelserna om samordning inom gemenskapen skall tillämpas, är det lämpligt att erinra om den rättspraxis som utvecklats vid domstolen och enligt vilken bestämmelserna och principerna i ovan nämnda fördrag skall tillämpas.

10. För att ett verkligt öppnande av marknaden och en rättvis och balanserad tillämpning av reglerna om upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster skall säkerställas, måste de enheter som skall omfattas av direktivet definieras på ett annat sätt än genom hänvisning till deras rättsliga ställning. Man bör således se till att likabehandling upprätthålls mellan upphandlande enheter från den offentliga respektive den privata sektorn. Man måste också, i överensstämmelse med artikel 295 i fördraget, se till att medlemsstaternas egendomsordning inte påverkas på något sätt.
11. Om ett offentligrättsligt organ lämnar in ett anbud i ett upphandlingsförfarande bör medlemsstaterna se till att konkurrensen gentemot privata anbudsgivare inte snedvrids.
12. I enlighet med artikel 6 i fördraget är miljöskyddskraven integrerade i utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och verksamhet enligt artikel 3 i fördraget, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling. I detta direktiv klargörs det därför hur de upphandlande enheterna kan bidra till att skydda miljön och främja en hållbar utveckling, samtidigt som de garanterar att de för sina kontrakt kan erhålla det bästa förhållandet mellan kvalitet och pris.
13. Ingenting i detta direktiv bör hindra att sådana åtgärder vidtas eller genomförs som behövs för att skydda allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet, hälsa, människors och djurs liv eller att bevara växter, i synnerhet med sikte på en hållbar utveckling, under förutsättning att åtgärderna överensstämmer med fördraget.
14. Genom rådets beslut 94/800/EG av den 22 december 1994 om ingående, på Europeiska gemenskapens vägnar och på dess behörighetsområden, av avtalen i de multilaterala förhandlingarna från Uruguayrundan (1986–1994) godkänns särskilt WTO-avtalet om offentlig upphandling, nedan kallat "avtalet", som syftar till att lägga fast en multilateral ram för balanserade rättigheter och skyldigheter när det gäller offentlig upphandling och därmed åstadkomma liberalisering och ökning av världshandeln. Enligt gemenskapens internationella rättigheter och åtaganden till följd av godkännandet av avtalet skall den ordning som fastställs i avtalet tillämpas på anbudsgivare och varor från tredje land som har undertecknat avtalet. Avtalet har ingen direkt verkan. En upphandlande enhet som omfattas av avtalet och som följer detta direktiv och tillämpar avtalet på ekonomiska aktörer från tredje land som har undertecknat avtalet bör således följa avtalet. Detta direktiv bör också garantera att gemenskapens ekonomiska aktörer får delta i offentlig upphandling på lika gynnsamma villkor som ekonomiska aktörerna från tredje land som har undertecknat avtalet.
15. Innan ett upphandlingsförfarande inleds kan den upphandlande enheten genom en "teknisk dialog" söka eller godta råd som kan användas när specifikationerna utarbetas, dock under förutsättning att sådana råd inte leder till hinder för konkurrensen.
16. Med hänsyn till de många olika typerna av byggtreprenadkontrakt bör de upphandlande enheterna kunna välja såväl gemensam som separat upphandling av kontrakt för projektering eller utförande av byggtreprenad. Avsikten med detta direktiv är inte att fastställa huruvida upphandlingen skall vara gemensam eller separat. Beslut om separat eller gemensam upphandling bör fattas i enlighet med kvalitativa och ekonomiska kriterier som kan fastställas i nationell lagstiftning.

Ett kontrakt kan anses vara ett byggtreprenadkontrakt endast om det specifikt avser utförande av den verksamhet som avses i bilaga XII, även om kontraktet omfattar utförande av andra tjänster som är nödvändiga för att utföra denna verksamhet. Tjänstekontrakt, särskilt inom området för fastighetsförvaltningstjänster, får i vissa fall omfatta byggtreprenad. Om sådan byggtreprenad är av underordnad betydelse jämfört med föremålet för upphandlingen, och är en möjlig följd av detta eller ett komplement till det, kan det faktum att byggtreprenaden ingår i upphandlingen emellertid inte anses vara ett tillräckligt skäl för att klassificera kontraktet som byggtreprenadkontrakt.

För beräkningen av det uppskattade värdet av ett byggtreprenadkontrakt är det lämpligt att utgå från värdet av själva byggtreprenaden tillsammans med det uppskattade värdet av de eventuella varor och tjänster som de upphandlande enheterna ställer till entreprenörens förfogande, i den mån dessa tjänster eller varor är nödvändiga för att utföra entre-

- prenaden. De tjänster som åsyftas i detta stycke är de som tillhandahålls av de upphandlande enheternas egen personal. Å andra sidan följer beräkningen av värdet av tjänstekontrakten de regler som är tillämpliga för tjänstekontrakt, oavsett om de ställs till entreprenörens förfogande för senare utförande av byggentreprenaden.
17. För att det skall gå att tillämpa procedurreglerna i detta direktiv och för att det skall gå att utöva tillsyn definieras tjänsteområdet bäst genom att delas upp i kategorier som svarar mot rubriker i en gemensam klassifikation och sammanförs i två bilagor, XVII A och XVII B, alltefter tillämplig ordning. För tjänster i bilaga XVII B bör relevanta bestämmelser i direktivet gälla utan att det påverkar tillämpningen av särskilda gemenskapsbestämmelser för de berörda tjänsterna.
 18. När det gäller tjänstekontrakt bör full tillämpning av detta direktiv under en övergångstid begränsas till kontrakt för vilka dessa bestämmelser kommer att göra det möjligt att utnyttja alla möjligheter till att öka handeln över gränserna. Kontrakt för andra tjänster måste övervakas under denna övergångsperiod innan beslut fattas om full tillämpning av direktivet. Mekanismen för sådan övervakning behöver därför fastställas. Samtidigt bör mekanismen göra det möjligt för de berörda parterna att få tillgång till alla relevanta upplysningar.
 19. Hinder för fritt tillhandahållande av tjänster bör undvikas. Därför får tjänsteleverantörer vara antingen fysiska eller juridiska personer. Detta direktiv bör emellertid inte hindra att regler om villkor för att utöva en verksamhet eller ett yrke tillämpas på nationell nivå, förutsatt att dessa regler är förenliga med gemenskapsrätten.
 20. Nya förfaranden för elektronisk upphandling utvecklas ständigt. Dessa förfaranden möjliggör ökad konkurrens och förbättrad effektivitet vid offentlig upphandling, särskilt genom tids- och kostnadsbesparing. Den upphandlande enheten får använda elektroniska upphandlingsförfaranden om det sker i överensstämmelse med bestämmelserna i detta direktiv och principerna om likabehandling, icke-diskriminering och öppenhet. I samma omfattning får ett anbud som lämnas av en anbudsgivare, särskilt i samband med ett ramavtal eller i fall där ett dynamiskt inköpsystem används, ha formen av en elektronisk katalog från anbudsgivaren om denna använder det kommunikationsmedel som har valts av den upphandlande enheten i enlighet med artikel 48.
 21. Med hänsyn till de elektroniska upphandlingsförfarandenas snabba utbredning bör man nu fastställa lämpliga regler för att de upphandlande enheterna till fullo skall kunna utnyttja de möjligheter som dessa system erbjuder. I detta syfte är det lämpligt att definiera ett fullständigt elektroniskt dynamiskt system för upphandling avsett för inköp av sådant som vanligen används och fastställa särskilda regler för inrättandet och driften av ett sådant system, för att garantera att varje ekonomisk aktör som vill delta behandlas rättvist. Varje ekonomisk aktör som lämnar ett preliminärt anbud i överensstämmelse med specifikationerna och uppfyller urvalskriterierna bör tillåtas delta i ett sådant system. Denna upphandlingsteknik gör det möjligt för de upphandlande enheterna att – genom att upprätta en förteckning över redan godkända anbudsgivare och genom möjligheten för nya anbudsgivare att delta – förfoga över ett särskilt stort urval av anbud tack vare de elektroniska medlen, och således genom en omfattande konkurrens garantera ett optimalt utnyttjande av de finansiella medlen.
 22. Eftersom förfarandet med elektroniska auktioner kommer att få ökad omfattning bör det införas en gemenskapsdefinition av sådana auktioner och fastställas särskilda regler för dessa för att garantera att de genomförs på ett sådant sätt att principerna om likabehandling, icke-diskriminering och öppenhet iaktas fullt ut. Det bör därför föreskrivas att de elektroniska auktionerna endast gäller sådana byggentreprenad-, varu- och tjänstekontrakt för vilka det kan fastställas exakta specifikationer. Detta kan bland annat gälla i fråga om återkommande varu-, byggentreprenad- och tjänstekontrakt. I samma syfte bör det också föreskrivas att anbudsgivarnas rangordning måste kunna fastställas under hela den elektroniska auktionen. Användningen av elektroniska auktioner ger de upphandlande enheterna möjlighet att uppmana anbudsgivarna att erbjuda nya lägre priser och, när kontraktet tilldelas den anbudsgivare som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, även att förbättra andra aspekter av anbudet än priset. För att säkerställa respekt för principen om öppenhet bör dock endast de aspekter som kan utvärderas automatiskt på elektronisk väg, utan ingripande och/eller bedömning från den upphandlande enhetens sida bli föremål för elektronisk auktion, dvs. sådana aspekter som kan kvantifieras så att de kan uttryckas i siffror eller procental. Däremot bör sådana aspekter av anbudsgivningen som innebär en bedömning av aspekter som inte kan kvantifieras inte bli föremål för elektronisk auktion. Följaktligen bör vissa byggentreprenadkontrakt och tjänstekontrakt som innehåller intellektuella prestationer, såsom projekteringen av byggentreprenader, inte bli föremål för elektronisk auktion.
 23. Vissa centraliserade förfaranden för inköp har utvecklats i medlemsstaterna. Flera upphandlande myndigheter har till uppgift att göra anskaffningar eller genomföra upphandling/ingå ramavtal för upphandlande enheter. Eftersom det rör sig om stora inköpsvolymen är det

genom dessa förfaranden möjligt att öka konkurrensen och förbättra effektiviteten i den offentliga upphandlingen. Det bör därför införas en gemenskapsdefinition av de inköpscentraler som används av de upphandlande enheterna. Det bör även fastställas villkor enligt vilka, i överensstämmelse med principerna om icke-diskriminering och likabehandling, de upphandlande enheter som upphandlar byggtreprenader, varor och/eller tjänster med hjälp av en inköpscentral kan anses ha iakttagit bestämmelserna i detta direktiv.

24. För att ta hänsyn till de olikheter som råder i medlemsstaterna bör man ge medlemsstaterna möjlighet att välja om de upphandlande enheterna får använda sig av inköpscentraler, dynamiska inköpsystem och elektroniska auktioner i enlighet med definitionerna och bestämmelserna i detta direktiv.
25. Det behövs en lämplig definition av begreppet särskilda rättigheter eller ensamrätt. Definitionen innebär att det faktum att en enhet i samband med nät-, hamn- eller flygplatsarbeten kan utnyttja ett förfarande för expropriation eller bruksrätt eller kan placera nätutrustning på, under eller över allmän väg, i sig inte utgör någon ensamrätt eller särskild rättighet i den mening som avses i detta direktiv. Inte heller det faktum att en enhet levererar dricksvattnet, elektricitet, gas eller värme till ett nät som drivs av en enhet som åtnjuter särskilda rättigheter eller ensamrätt som beviljats av en behörig myndighet i den berörda medlemsstaten utgör i sig en särskild rättighet eller ensamrätt i den mening som avses i detta direktiv. På samma sätt kan inte rättigheter som en medlemsstat beviljar ett begränsat antal företag, oavsett hur de beviljas, exempelvis genom tilldelning av koncessioner, på grundval av objektiva kriterier, som är proportionerliga och icke-diskriminerande och ger alla berörda parter som uppfyller kriterierna möjlighet att utnyttja dessa rättigheter, anses utgöra särskilda rättigheter eller ensamrätt.
26. De upphandlande enheterna bör tillämpa gemensamma upphandlingsbestämmelser för verksamhet som är inriktad på vatten, och dessa regler bör även tillämpas när upphandlande myndigheter enligt detta direktiv tilldelar kontrakt för verksamhet som rör vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning och dränering samt bortledande och rening av avloppsvatten. De upphandlingsregler som föreslås för varukontrakt passar emellertid inte vid inköp av vatten, eftersom det är nödvändigt att utnyttja källor nära konsumtionsorten.
27. Vissa enheter som tillhandahåller busstransport i form av allmänna kommunikationer är redan uteslutna från tillämpningsområdet för direktiv 93/38/EEG. Sådana enheter bör även uteslutas från tillämpningsområdet för det här direktivet. För att undvika en mångfald av särskilda ordningar som endast tillämpas på vissa sektorer, måste det allmänna förfarandet som tillåter att effekterna av ett öppnande för konkurrens beaktas, även gälla alla enheter som tillhandahåller busstransport som inte är uteslutna från tillämpningsområdet för direktiv 93/38/EEG enligt dess artikel 2.4.
28. För att beakta ett ytterligare öppnande av postsektorn i gemenskapen för konkurrens och eftersom sådana tjänster tillhandahålls via ett nät av upphandlande myndigheter, offentliga företag och andra företag, bör det föreskrivas att kontrakt som tilldelas av upphandlande enheter som tillhandahåller posttjänster bör omfattas av de bestämmelser i detta direktiv, inklusive bestämmelserna i artikel 30, som, utöver att garantera att principerna i skäl 9 tillämpas, skapar en ram för god affärssed och erbjuder större flexibilitet än bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster. När de åsyftade verksamheterna definieras måste hänsyn tas till definitionerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna.

Oavsett sin rättsliga ställning omfattas enheter som tillhandahåller posttjänster för närvarande inte av reglerna i direktiv 93/38/EEG. Anpassningen av upphandlingsförfarandena till detta direktiv kan därför ta längre tid att genomföra för sådana enheter än för enheter som redan omfattas av reglerna, som bara behöver anpassa sina förfaranden till de ändringar som införs genom det här direktivet. Det bör därför vara tillåtet att skjuta upp tillämpningen av detta direktiv för att ge den ytterligare tid som behövs för anpassningen. Med tanke på den varierande situationen för sådana enheter bör medlemsstaterna kunna föreskriva en övergångsperiod för tillämpningen av detta direktiv för de upphandlande enheter som är verksamma inom postsektorn.

29. Kontrakt får tilldelas i syfte att tillgodose kraven hos flera verksamheter som eventuellt omfattas av olika rättsordningar. Det bör klargöras att den rättsordning som är tillämplig på ett enskilt kontrakt som är avsett att omfatta flera verksamheter bör omfattas av de regler som är tillämpliga på den verksamhet som den främst är avsedd för. Fastställandet av den verksamhet som kontraktet främst är avsett för kan grundas på den analys av de krav som det särskilda kontraktet måste tillgodose som har utförts av den upphandlande enheten i syfte

att bedöma kontraktets värde och upprätta anbudshandlingarna. I vissa fall, till exempel vid förvärv av en enskild utrustning för att bedriva verksamhet där information som gör det möjligt att bedöma användningsgraden inte finns tillgänglig, kan det vara objektivt omöjligt att fastställa för vilken verksamhet kontraktet främst är avsett. Det bör föreskrivas vilka regler som gäller i sådana fall.

30. Utan att det påverkar gemenskapens internationella åtaganden måste genomförandet av detta direktiv förenklas, särskilt med hjälp av enklare tröskelvärden och genom att låta alla upphandlande enheter, oberoende av sektor, omfattas av bestämmelserna om information till deltagare i upphandlingar när det gäller tilldelningsbeslut och deras resultat. Dessutom bör tröskelvärdena med hänsyn till den monetära unionen fastställas i euro på ett sätt som gör det enklare att tillämpa dessa bestämmelser samtidigt som tröskelvärdena enligt avtalet, som uttrycks i särskilda dragningsrätter, iakttas. I detta sammanhang bör det också föreskrivas en återkommande översyn av tröskelvärdena i euro så att de, vid behov, anpassas till eventuella förändringar i eurons värde i förhållande till de särskilda dragningsrätterna. Vidare bör samma tröskelvärden tillämpas på projektåtvåringar som på tjänstekontrakt.
31. Det bör anges när bestämmelserna om samordning av förfarandena inte kan tillämpas av skäl som rör statens säkerhet eller statshemligheter eller på grund av att särskilda upphandlingsregler gäller enligt internationella avtal som avser stationering av trupper eller gäller för internationella organisationer.
32. Det är lämpligt att utesluta vissa tjänste-, varu- och byggentreprenadkontrakt som tilldelats ett anknutet företag som har som sin huvudsakliga verksamhet att tillhandahålla dessa tjänster, varor eller byggentreprenader till den grupp som den tillhör snarare än att erbjuda dem på marknaden. Det är även lämpligt att utesluta vissa tjänste-, varu- och byggentreprenadkontrakt som tilldelats av en upphandlande enhet till ett samföretag, bildat av ett antal upphandlande enheter för en verksamhet som omfattas av detta direktiv, och som enheten ingår i. Det bör emellertid säkerställas att detta undantag inte ger upphov till eventuell snedvriddning av konkurrensen till förmån för företaget eller samföretag som är anknutna till den upphandlande enheten. Det bör införas en lämplig uppsättning regler, särskilt när det gäller såväl de maximigränser inom vilka företagen får erhålla en del av sin omsättning från marknaden och över vilka de förlorar möjligheten att tilldelas kontrakt utan konkurrensutsättning, som sammansättningen av samföretag och stabiliteten i förbindelserna mellan samföretagen och de upphandlande enheter som de består av.
33. När det gäller tjänster har kontrakt för förvärv eller arrende av fast egendom eller rättigheter till sådan egendom särdrag som gör att tillämpningen av upphandlingsregler är olämplig.
34. Skiljemanna- och förlikningstjänster tillhandahålls vanligen av organ eller personer som utnämnts eller valts på ett sätt som inte kan underkastas upphandlingsreglerna.
35. I enlighet med avtalet inbegriper de finansiella tjänster som omfattas av detta direktiv inte kontrakt som rör utgivning, köp, försäljning och överföring av värdepapper eller andra finansiella instrument. I synnerhet omfattas inte de upphandlande enheternas transaktioner för att skaffa pengar eller kapital.
36. Detta direktiv bör omfatta tillhandahållande av tjänster endast om de grundar sig på kontrakt.
37. Enligt artikel 163 i fördraget är stimulans av forskning och teknisk utveckling ett sätt att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för gemenskapens industri, och öppnandet av upphandlingen av tjänster kommer att bidra till att detta mål nås. Detta direktiv bör inte omfatta medfinansiering av forsknings- och utvecklingsprogram. Det omfattar följaktligen endast sådana kontrakt för forsknings- och utvecklingstjänster som uteslutande är till nytta för den upphandlande enheten i dess egen verksamhet, förutsatt att de tjänster som tillhandahålls helt bekostas av den upphandlande enheten.
38. För att undvika en ökning av antalet särskilda ordningar som endast tillämpas på vissa sektorer bör den särskilda ordning, som inrättats genom artikel 3 i direktiv 93/38/EEG och artikel 12 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 30 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten, som gäller för enheter som utnyttjar ett geografiskt område för att undersöka förekomsten av eller utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen, ersättas med det allmänna förfarandet, som medger undantag för direkt konkurrensutsatta sektorer. Detta får dock inte påverka tillämpningen av kommissionens beslut 93/676/EEG av den 10 december 1993 om att utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att undersöka förekomsten av eller utvinna olja eller gas inte i Nederländerna utgör en av de verksamheter som anges i artikel 2.2 b i i rådets direktiv 90/531/EEG och att enheter som bedriver sådan verksamhet inte i Nederländerna skall anses åtnjuta särskilda rättigheter eller ensamrätt enligt artikel 2.3 b i samma direktiv, kommissionens beslut 97/367/EG av den 30 maj 1997 om att utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att undersöka förekomsten av eller utvinna olja eller

gas inte i Förenade kungariket utgör en av de verksamheter som anges i artikel 2.2 b i rådets direktiv 93/38/EEG och att enheter som bedriver sådan verksamhet inte i Förenade kungariket skall anses åtnjuta särskilda rättigheter eller ensamrätt enligt artikel 2.3 b i samma direktiv, kommissionens beslut 2002/205/EG av den 4 mars 2002 efter en begäran från Österrike om tillämpning av den särskilda ordning som föreskrivs i artikel 3 i direktiv 93/38/EEG och kommissionens beslut 2004/74/EG efter en begäran från Tyskland om tillämpning av den särskilda ordning som föreskrivs i artikel 3 i direktiv 93/38/EEG.

39. Sysselsättning och arbete är grundläggande faktorer när det gäller att garantera lika möjligheter för alla och bidra till social integration. Skyddade verkstäder och program för skyddad anställning bidrar härvid effektivt till att människor med funktionshinder kan komma in på eller återvända till arbetsmarknaden. Sådana verkstäder kan emellertid sakna möjlighet att få kontrakt under normala konkurrensförhållanden. Det är därför lämpligt att föreskriva att medlemsstaterna får reservera rätten att delta i upphandlingsförfaranden för sådana verkstäder eller föreskriva att kontrakten skall fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning.
40. Detta direktiv bör inte gälla kontrakt som avser utförandet av en verksamhet enligt artiklarna 3–7 eller projektåtvångar som anordnas i syfte att bedriva en sådan verksamhet, om verksamheten, i den medlemsstat där den bedrivs, är direkt konkurrensutsatt på marknaden med fritt tillträde. Det bör således införas ett förfarande som skall kunna tillämpas på alla sektorer som detta direktiv omfattar, och som tillåter att hänsyn tas till effekterna av pågående eller kommande konkurrensutsättning. Ett sådant förfarande bör medge rättssäkerhet för de berörda enheterna och ett ändamålsenligt beslutsförfarande, varigenom en enhetlig tillämpning av gemenskapslagstiftningen på området kan garanteras med kort tidsfrist.
41. En bedömning av direkt konkurrensutsättning bör göras på grundval av objektiva kriterier, varvid hänsyn bör tas till den berörda sektorns särdrag. Om relevant gemenskapslagstiftning om att öppna en viss sektor eller en del av den har genomförts och tillämpas, skall detta betraktas som en tillräcklig grund för att förutsätta att tillträdet till marknaden i fråga är fritt. Den lagstiftning som är relevant bör anges i en bilaga som kan uppdateras av kommissionen. Vid en sådan uppdatering bör kommissionen särskilt beakta möjligheten att anta åtgärder som innebär att sektorer utöver dem för vilka en lagstiftning redan anges i bilaga XI kommer att öppnas för faktisk konkurrens, till exempel åtgärder avseende järnvägstransporter. Om fritt tillträde till en viss marknad inte följer av genomförandet av relevant gemenskapslagstiftning, måste det påvisas att tillträdet är fritt, rättsligt och faktiskt. För detta ändamål skall en medlemsstats tillämpning av ett direktiv, till exempel direktiv 94/22/EG där man öppnar en viss sektor för konkurrens, på en annan sektor, till exempel kolsektorn, beaktas enligt artikel 30.
42. De tekniska specifikationer som inköpare upprättar måste tillåta att offentlig upphandling utsätts för konkurrens. Det bör därför vara möjligt att lämna anbud som återspeglar olika tekniska lösningar. De tekniska specifikationerna bör följaktligen kunna bygga på prestanda- och funktionskrav och, om det hänvisas till europeisk standard eller, i avsaknad av sådan, till nationell standard, bör den upphandlande enheten beakta anbud som baseras på andra likvärdiga lösningar som uppfyller de upphandlande enheternas krav och är säkerhetsmässigt likvärdiga. För att visa att en lösning är likvärdig bör anbudsgivarna få använda alla former av bevis. Den upphandlande enheten bör kunna motivera alla beslut om att likvärdighet inte föreligger. En upphandlande enhet som önskar fastställa miljökrav i de tekniska specifikationerna vid en viss upphandling får föreskriva särskilda miljöegenskaper, t.ex. en viss produktionsmetod och/eller särskilda miljöeffekter för grupper av varor eller tjänster. Den får, men är inte skyldig att, använda de relevanta specifikationer som fastställs i miljömärken, t.ex. det europeiska miljömärket, (multi)nationella miljömärken eller andra miljömärken, om kraven för märket har utarbetats och antagits på grundval av vetenskapliga rön genom ett förfarande i vilket alla berörda parter, t.ex. statliga organ, konsumenter, tillverkare, distributörer och miljöorganisationer, kan delta och om miljömärket är tillgängligt för alla berörda parter. Den upphandlande enheten bör, då detta är möjligt, fastställa tekniska specifikationer för att beakta kriterier avseende tillgänglighet för funktionshindrade eller formgivning med tanke på samtliga användares behov. Dessa tekniska specifikationer bör tydligt anges så att alla anbudsgivare känner till vad som omfattas av de krav som den upphandlande enheten har fastställt.
43. För att underlätta för små och medelstora företag att delta i offentlig upphandling av kontrakt bör det fastställas bestämmelser om underleverantörer.
44. Villkoren för fullgörandet av ett kontrakt är förenliga med direktivet om de inte är direkt eller indirekt diskriminerande och om de anges i meddelandet om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. Villkoren kan till exempel syfta till att främja yrkesutbildning på platsen och anställning av personer som har särskilda svårigheter att komma in på arbetsmarkna-

den, bekämpa arbetslöshet eller skydda miljön. Som exempel kan nämnas skyldighet att i samband med fullgörandet av ett kontrakt anställa långtidsarbetslösa eller att genomföra utbildning för arbetslösa eller ungdomar, att i sak följa bestämmelserna i grundläggande ILO-konventioner (International labour organisation) om dessa inte har införlivats med den nationella lagstiftningen eller att anställa ett större antal personer med funktionshinder än som krävs enligt den nationella lagstiftningen.

45. Gällande lagar, förordningar och kollektivavtal rörande anställningsvillkor och arbetarskydd, på såväl nationell nivå som gemenskapsnivå, är tillämpliga vid fullgörandet av ett kontrakt om dessa bestämmelser och tillämpningen av dem överensstämmer med gemenskapslagstiftningen. För gränsöverskridande verksamhet, när arbetstagare från en medlemsstat utför tjänster i en annan medlemsstat i samband med fullgörandet av ett kontrakt, fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster de minimivillkor som måste uppfyllas i värdlandet gentemot de utstationerade arbetstagarna. Om det i nationell rätt ingår bestämmelser i detta avseende, kan det om dessa förpliktelser inte uppfylls betraktas som ett allvarligt fel eller som ett brott mot den ekonomiska aktörens yrkesetik, som kan medföra att den ekonomiska aktören utesluts från det offentliga upphandlingsförfarandet.
46. Med tanke på att den nya utvecklingen inom informations- och kommunikationsteknik kan förenkla offentliggörandet av upphandlingar och göra upphandlingsförfarandet effektivare och öppnare, bör elektroniska medel jämföras med traditionella medel för kommunikation och utbyte av information. I så stor utsträckning som möjligt bör de medel och den teknik som väljs vara förenliga med den teknik som används i de andra medlemsstaterna.
47. Användning av elektroniska medel är tidsbesparande. Minimitidsfristerna bör därför förkortas om elektroniska medel används, dock under förutsättning att de är förenliga med den särskilda överföringsteknik som fastställs på gemenskapsnivå. Det är dock nödvändigt att se till att den samlade effekten av de förkortade tidsfristerna inte leder till extremt korta tidsfrister.
48. Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13 december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("direktiv om elektronisk handel") bör i samband med detta direktiv vara tillämpliga på överföring av information med elektroniska medel. Förfarandena för offentlig upphandling och reglerna för projekttävlingar avseende tjänster kräver en högre säkerhets- och sekretesnivå än den som fastställs i dessa direktiv. Därför bör anordningar för elektronisk mottagning av anbud, anbudsansökningar samt ritningar och planer uppfylla särskilda tilläggskrav. I detta syfte bör användning av elektroniska signaturer, i synnerhet avancerade elektroniska signaturer, i möjligaste mån uppmuntras. Frivilliga ackrediteringssystem skulle dessutom kunna utgöra en gynnsam ram för att höja nivån på tillhandahållandet av certifieringstjänster för dessa anordningar.
49. Deltagarna i ett upphandlingsförfarande bör informeras om beslut att ingå ett ramavtal, att tilldela ett kontrakt eller att avstå från förfarandet, inom tidsfrister som är tillräckligt korta för att ansökningar om översyn skall kunna lämnas in. Denna information bör därför lämnas så snabbt som möjligt och i allmänhet inom 15 dagar efter det att beslutet har fattats.
50. Det bör klargöras att en upphandlande enhet som fastställer urvalskriterier i ett öppet förfarande bör göra detta enligt objektiva regler och kriterier, precis som urvalskriterierna vid selektiva eller förhandlade förfaranden bör vara objektiva. De objektiva reglerna och kriterierna liksom urvalskriterierna innebär inte nödvändigtvis att viktning måste ske.
51. Det är viktigt att ta hänsyn till EG-domstolens rättspraxis när en marknadsaktör, för att uppfylla urvalskriterierna eller, i samband med kvalificeringssystem, som stöd för sin ansökan om kvalificering, åberopar de ekonomiska, finansiella och tekniska resurserna hos andra enheter, oavsett vilken form den rättsliga anknytningen mellan den ekonomiska aktören och dessa enheter har. Det är i det senare fallet den ekonomiska aktörens sak att bevisa att han faktiskt kommer att ha tillgång till dessa resurser under hela kvalificeringstiden. För kvalificeringen kan en upphandlande enhet därför fastställa nivån på de krav som skall uppfyllas och i synnerhet, om t.ex. aktören åberopar den finansiella ställningen för en annan enhet, begära att den andra enheten hålls ansvarig, vid behov solidariskt.

Kvalificeringssystemen bör användas i enlighet med objektiva regler och kriterier som, enligt de upphandlande enheternas eget val, kan avse ekonomiska aktörernas kapacitet och/eller särdragen hos de byggtreprenader, varor eller tjänster som omfattas av systemet. I kvalificeringssyfte får de upphandlande enheterna utföra egna tester för att utvärdera särdragen hos de berörda byggtreprenaderna, varorna eller tjänsterna, särskilt i fråga om överensstämmelse och säkerhet.

52. Gemenskapsreglerna om ömsesidigt erkännande av utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis är tillämpliga när det krävs bevis på särskilda kvalifikationer för att kunna delta i ett upphandlingsförfarande eller en projektävling.
53. I lämpliga fall, när byggentreprenadens och/eller tjänsternas natur motiverar att åtgärder eller system för miljöledning tillämpas vid fullgörandet av ett kontrakt, kan det krävas att sådana åtgärder eller system tillämpas. Miljöledningssystemen kan, oberoende av om de är registrerade enligt gemenskapsinstrument, såsom förordning (EG) nr 761/2001 (EMAS), visa den ekonomiska aktörens tekniska kapacitet att fullgöra kontraktet. Dessutom bör en beskrivning av de åtgärder den ekonomiska aktören tillämpar för att garantera samma miljöskyddsnivå godtas som alternativt bevis till de registrerade systemen för miljöledning.
54. Det bör undvikas att kontrakt tilldelas ekonomiska aktörer som har deltagit i en kriminell organisation eller som befunnits skyldiga till korruption eller bedrägerier som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen eller till penningtvätt. Eftersom de upphandlande enheter som inte är upphandlande myndigheter kanske inte har tillgång till ovedersägliga bevis i ärendet, är det lämpligt att låta de upphandlande enheterna välja om kriterierna för uteslutning i artikel 45.1 i direktiv 2004/18/EG skall tillämpas eller ej. Skyldighet att tillämpa artikel 45.1 bör därför begränsas enbart till upphandlande enheter som är upphandlande myndigheter. I förekommande fall bör de upphandlande enheterna anmoda dem som ansöker om kvalificering, anbudssökande och anbudsgivare att lämna relevanta dokument och kan, när de hyser tvivel om dessa ekonomiska aktörers personliga ställning, söka samarbete med de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten. Uteslutning av sådana ekonomiska aktörer bör ske så snart den upphandlande myndigheten får kännedom om en dom som har vunnit laga kraft enligt nationell lagstiftning rörande sådana överträdelse.

Om det i nationell lagstiftning ingår bestämmelser i detta avseende, kan överträdelse av miljölagstiftningen eller lagstiftningen om otillåten samverkan vid upphandling som lett till lagakraftvunnen dom eller beslut med likvärdig effekt betraktas som brott mot marknadsaktörens yrkesetik eller som ett allvarligt fel.

Bristande efterlevnad av nationella bestämmelser för genomförande av rådets direktiv 2000/78/EG och 76/207/EEG om lika behandling av arbetstagare som lett till lagakraftvunnen dom eller beslut med likvärdig effekt kan betraktas som ett brott mot den ekonomiska aktörens yrkesetik eller som ett allvarligt fel.

55. Kontraktstilldelningen måste ske på grundval av objektiva kriterier som säkerställer att principerna om öppenhet, icke-diskriminering och likabehandling iakttas och att anbudet bedöms i verklig konkurrens med varandra. Därför bör endast två tilldelningskriterier godkännas, nämligen "lägsta pris" och "ekonomiskt mest fördelaktigt anbud".

För att garantera att principen om likabehandling iakttas vid kontraktstilldelning bör det fastställas en skyldighet – i enlighet med rättspraxis – att garantera nödvändig öppenhet, så att alla anbudsgivare i rimlig mån kan informeras om de kriterier och villkor som kommer att tillämpas för att urskilja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. En upphandlande enhet bör därför ange tilldelningskriterierna samt viktningen av de olika kriterierna inbördes i så god tid att anbudsgivarna har kännedom om dem vid utarbetandet av sina anbud. En upphandlande enhet får göra undantag från kravet att ange viktning av tilldelningskriterierna i vederbörligen styrka fall, som de måste kunna motivera, när denna viktning inte kan anges i förväg, särskilt på grund av upphandlingens komplicerade art. I dessa fall måste de ange kriterierna i fallande prioriteringsordning.

När de upphandlande enheterna väljer att ge kontraktet till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, bör de utvärdera anbudet för att fastställa vilket som har det bästa förhållandet mellan kvalitet och pris. För att göra detta bör de fastställa de ekonomiska och kvalitativa kriterier som i sin helhet bör göra det möjligt för den upphandlande enheten att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Fastställandet av dessa kriterier beror på föremålet för upphandlingen, eftersom de bör göra det möjligt att utvärdera varje anbudsprestanda i förhållande till föremålet för upphandlingen, enligt definitionen i de tekniska specifikationerna, samt att utvärdera förhållandet mellan kvalitet och pris för varje anbud. För att garantera likabehandling bör tilldelningskriterierna göra det möjligt att jämföra anbudet och bedöma dem på ett objektivt sätt. Om dessa villkor är uppfyllda, kan ekonomiska och kvalitativa tilldelningskriterier, till exempel uppfyllande av miljökrav, göra det möjligt för den upphandlande enheten att tillgodose den berörda allmänhetens behov, så som de är formulerade i specifikationerna för upphandlingen. Det är enligt samma villkor som en upphandlande enhet får använda kriterier som syftar till att tillgodose sociala krav, särskilt för att tillgodose behov – fastställda i specifikationerna för upphandlingen – hos särskilt missgynnade befolkningsgrupper till vilka förmånstagarna/användarna av de byggentreprenader, varor och tjänster som är föremål för upphandlingen hör.

56. Tilldelningskriterierna bör inte få påverka tillämpningen av nationella bestämmelser om ersättning för vissa tjänster, t.ex. tjänster som tillhandahålls av arkitekter, ingenjörer eller advokater.
57. Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister bör tillämpas vid beräkning av de tidsfrister som anges i detta direktiv.
58. Detta direktiv påverkar inte gemenskapens eller medlemsstaternas gällande internationella åtaganden eller tillämpningen av bestämmelserna i fördraget, särskilt artiklarna 81 och 86 i detta.
59. Detta direktiv påverkar inte de tidsfrister som anges i bilaga XXV och som medlemsstaterna skall iakttä för att införliva och följa direktiv 93/38/EEG.
60. De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna rättsakt bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter.

Härigenom föreskrivs följande

Avdelning I Allmänna bestämmelser om upphandling och projektävlingar

Kapitel I Grundläggande termer

Artikel 1 Definitioner

1. I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som anges i denna artikel.
2. a) *Varu-, byggentreprenad- och tjänstekontrakt*: skriftliga avtal med ekonomiska villkor som sluts mellan en eller flera av de upphandlande enheter som avses i artikel 2.2 och en eller flera entreprenörer, varuleverantörer eller tjänsteleverantörer.
- b) *Byggentreprenadkontrakt*: kontrakt som avser antingen utförande eller såväl projektering som utförande av sådana byggentreprenader som avser verksamheter som omfattas av bilaga XII, eller av en byggentreprenad eller utförande, oavsett form, av en byggentreprenad som tillgodoser de behov som den upphandlande enheten har specificerat. Med *byggentreprenad* avses ett resultat av bygg- och anläggningsarbeten som i sig fyller en ekonomisk eller teknisk funktion.
- c) *Varukontrakt*: andra kontrakt än de som avses i b vilka avser köp, leasing, hyra eller hyrköp, med eller utan möjlighet till köp, av varor.
Ett kontrakt som avser leverans av varor och som dessutom som ett underordnat inslag omfattar monterings- och installationsarbeten skall betraktas som ett *varukontrakt*.
- d) *Tjänstekontrakt*: andra kontrakt än byggentreprenad- eller varukontrakt som avser tillhandahållande av sådana tjänster som anges i bilaga XVII.
Ett kontrakt som avser både varor och tjänster enligt bilaga XVII skall anses vara ett *tjänstekontrakt* om värdet av tjänsterna ifråga är högre än värdet av de varor som kontraktet omfattar.
Ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga XVII och omfattar sådan verksamhet enligt bilaga XII som endast är underordnad verksamhet i förhållande till kontraktets huvudändamål skall betraktas som ett *tjänstekontrakt*.
3. a) *Byggkoncession*: ett kontrakt av samma typ som ett byggentreprenadkontrakt, med den skillnaden att ersättningen för arbetet endast utgörs av rätten att utnyttja anläggningen eller av dels en sådan rätt, dels betalning.
- b) *Tjänstekoncession*: ett kontrakt av samma typ som ett tjänstekontrakt men med den skillnaden att ersättningen för tjänsternas utförande utgörs antingen av endast rätten att utnyttja tjänsten eller av dels en sådan rätt, dels betalning.
4. *Ramavtal*: ett avtal som ingås mellan en eller flera av de upphandlande enheter som avses i artikel 2.2 och en eller flera ekonomiska aktörer i syfte att fastställa villkoren för tilldelningen av kontrakt under en given tidsperiod, särskilt i fråga om tänkt pris och, i tillämpliga fall, uppskattad kvantitet.

5. Dynamiskt inköpssystem: en helt elektronisk process för köp av sådant som vanligen används och vars egenskaper så som de är allmänt tillgängliga på marknaden tillfredsställer den upphandlande enhetens behov, som är tidsbegränsad och under hela varaktigheten öppen för varje ekonomisk aktör som uppfyller urvalskriterierna och som har lämnat ett preliminärt anbud som överensstämmer med förfrågningsunderlaget.

6. Elektronisk auktion: en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser, och/eller nya värden för vissa delar av anbuden, vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbuderna och möjliggör en rangordning på grundval av automatiska utvärderingsmetoder. Följaktligen kan vissa tjänstekontrakt och vissa byggtreprenadkontrakt som innehåller intellektuella prestationer, såsom projekteringen av byggtreprenader, inte bli föremål för elektronisk auktion.

7. Entreprenör, varuleverantör eller tjänsteleverantör: en fysisk eller juridisk person eller en sådan upphandlande enhet som avses i artikel 2.2 a eller 2.2 b eller en grupp av sådana personer och/eller enheter som på marknaden tillhandahåller byggtreprenader, varor eller tjänster.

Ekonomisk aktör: såväl en entreprenör som en varuleverantör och en tjänsteleverantör. Denna term används enbart i syfte att förenkla texten.

Anbudsgivare: en ekonomisk aktör som lämnar ett anbud; och *anbudssökande:* den som ansöker om att få delta i ett selektivt eller förhandlat förfarande.

8. Inköpscentral: en upphandlande myndighet i den mening som avses i artikel 2.1 a eller en upphandlande myndighet i den mening som avses i artikel 1.9 i direktiv 2005/18/EG som

- anskaffar varor och/eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter eller
- tilldelar offentliga kontrakt eller ingår ramavtal om byggtreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter.

9. Öppna, selektiva eller förhandlade förfaranden: de upphandlingsförfaranden som tillämpas av upphandlande enheter enligt följande:

- a) Vid öppna förfaranden får alla intresserade ekonomiska aktörer lämna anbud.
- b) Vid selektiva förfaranden får alla ekonomiska aktörer ansöka om att få delta och endast anbudssökande som inbjuds att delta av en upphandlande enhet får lämna anbud.
- c) Vid förhandlat förfarande vänder sig den upphandlande enheten till utvalda ekonomiska aktörer och förhandlar om villkoren i kontraktet med en eller flera av dessa.

10. Med projekttävling avses sådana förfaranden, främst på sådana områden som stads- och landsbygdsplanering, arkitektur, formgivningsteknik och databehandling, där en upphandlande enhet får en ritning eller en projektbeskrivning som en jury utsett till vinnande bidrag i en tävling med eller utan priser.

11. Skriftlig: varje enhet av ord eller siffror som kan läsas, återges och sedan meddelas. Denna enhet kan innehålla uppgifter som går att överföra eller lagras med elektroniska medel.

12. Elektroniska medel: medel som utnyttjar elektronik för behandling (även digital kompression) och lagring av data samt sänder, överför och mottar via kabel, radiovåg, på optisk eller någon annan elektromagnetisk väg.

13. Gemensam terminologi vid offentlig upphandling, nedan kallad "CPV" (Common Procurement Vocabulary): den tillämpliga nomenklatur vid offentlig upphandling som antagits genom förordning EG nr 2195/2002 av den 5 november 2002, och som överensstämmer med övrig befintlig nomenklatur.

Om det finns olika tolkningar av tillämpningsområdet för detta direktiv till följd av eventuella skillnader mellan CPV-nomenklaturen och NACE-nomenklaturen enligt bilaga XII eller mellan CPV-nomenklaturen och CPC-nomenklaturen (provisorisk version) enligt bilaga XVII, skall NACE respektive CPC ha företräde.

Kapitel II Definition av de verksamheter och enheter som omfattas av detta direktiv

Avsnitt 1 Enheter

Artikel 2 Upphandlande enheter

1. I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) *upphandlande myndighet*: statlig, regional eller lokal myndighet, offentligtorgan samt sammanslutning av en eller flera sådana myndigheter eller ett eller flera sådana organ.

Med "offentligtorgan" avses varje organ som

- särskilt har inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, förutsatt att behovet inte har industriell eller kommersiell karaktär,
- är en juridisk person, och
- till största delen finansieras av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller andra offentligtorgan, eller organ vars verksamhet står under kontroll av sådana organ, eller i vars förvaltningsorgan, styrelseorgan eller kontrollorgan mer än hälften av ledamöterna utses av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligtorgan.

- b) *offentligt företag*: varje företag över vilket en upphandlande myndighet har ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande till följd av ägarförhållande, finansiellt deltagande eller gällande regler.

Bestämmande inflytande skall anses föreligga när en upphandlande myndighet, direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag

- äger större delen av det tecknade kapitalet i företaget, eller
- kontrollerar röstmajoriteten för andelarna i företaget, eller
- kan utse fler än hälften av medlemmarna i företagets förvaltningsorgan, styrelseorgan eller övervakande organ.

2. Detta direktiv gäller upphandlande enheter som

- a) är upphandlande myndigheter eller offentliga företag och som bedriver någon av de verksamheter som avses i artiklarna 3–7,
- b) om de inte är upphandlande myndigheter eller offentliga företag, bedriver någon av de verksamheter som avses i artiklarna 3–7 eller någon kombination av dessa, och vilkas verksamhet bygger på särskilda rättigheter eller ensamrätt, som beviljats av en behörig myndighet i en medlemsstat.

3. I detta direktiv avses med en *särskild rättighet* eller en *ensamrätt* en rättighet som beviljats av en behörig myndighet i en medlemsstat enligt lag eller annan författning som begränsar utövandet av någon av de verksamheter som avses i artiklarna 3–7 till en eller flera enheter och som väsentligt påverkar andra enheters möjligheter att bedriva samma typ av verksamhet.

Avsnitt 2 Verksamheter

Artikel 3 Gas, värme och el

1. När det gäller gas och värme omfattar detta direktiv följande typer av verksamhet:

- a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av gas eller värme.
- b) Leverans av gas eller värme till dylika nät.

2. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar gas eller värme till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, skall detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i punkt 1 om

- a) den berörda enhetens produktion av gas eller värme är en oundviklig följd av utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i punkt 1 eller 3 i denna artikel eller i artiklarna 4–7, och
- b) leverans till det publika nätet endast syftar till att använda denna produktion ekonomiskt och uppgår till högst 20 % av enhetens omsättning, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

3. När det gäller el omfattar detta direktiv följande typer av verksamhet:

- a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av el.
- b) Leverans av el till dylika nät.

4. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar el till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, skall detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i punkt 3 om

- a) den berörda enhetens produktion av el behövs för utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i punkt 1 eller 3 i denna artikel eller i artiklarna 4–7, och
- b) leverans till det publika nätet endast är avhängigt av enhetens egen förbrukning och inte har överstigit 30 % av dess totala produktion av energi, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

Artikel 4 Vatten

1. Detta direktiv omfattar följande typer av verksamhet:

- a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av dricksvatten.
- b) Leverans av dricksvatten till dylika nät.

2. Detta direktiv omfattar även kontrakt eller projekttävlingar som tilldelas eller handläggs av en enhet som bedriver någon av de verksamheter som avses i punkt 1 och som

- a) har anknytning till vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning och dränering, förutsatt att den volym vatten som avses för dricksvattenförsörjningen utgör mer än 20 % av den totala volym vatten som tillhandahålls genom dessa projekt eller konstbevattnings- och dräneringsanläggningar, eller
- b) har anknytning till bortföring eller rening av avloppsvatten.

3. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar dricksvatten till ett nät, som tillhandahåller tjänster för allmänheten, skall detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i punkt 1 om

- a) den berörda enhetens produktion av dricksvatten behövs för utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i artiklarna 3–7, och
- b) leverans till det publika nätet endast är avhängigt av enhetens egen förbrukning och inte har överstigit 30 % av dess totala produktion av dricksvatten, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

För-
sörjnings-
direktivet

Artikel 5 Transporttjänster

1. Detta direktiv omfattar verksamhet som avser tillhandahållande eller drift av nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten på områdena järnvägstransporter, automatiserade system, spårvagnar, trådbussar, bussar eller linbana.

Ett nät för transporttjänster skall anses föreligga om tjänsten tillhandahålls enligt villkor som fastställs av en behörig myndighet i en medlemsstat, t.ex. i fråga om linjedragning, tillgänglig transportkapacitet eller turtäthet.

2. Detta direktiv omfattar inte de enheter som tillhandahåller busstransporttjänster för allmänheten, vilka är uteslutna från tillämpningsområdet för direktiv 93/38/EEG enligt dess artikel 2.4.

Artikel 6 Posttjänster

1. Detta direktiv skall omfatta verksamhet som avser tillhandahållande av posttjänster eller, enligt villkoren i punkt 2 c, andra tjänster än posttjänster.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 97/67/EG, används i detta direktiv följande beteckningar med de betydelse som här anges:

- a) *Postförsändelse*: en adresserad försändelse i den slutliga utformning som den skall överlämnas i, oavsett vikt. Sådana försändelser omfattar, förutom brevför-sändelser, till exempel böcker, kataloger, tidningar och tidskrifter samt postpa- ket som innehåller varor med eller utan kommersiellt värde, oavsett vikt.
- b) *Posttjänster*: insamling, sortering, transport och överlämnande av postförsän- delser. Dessa tjänster omfattar
 - *monopoliserande posttjänster*: posttjänster som omfattas eller får omfattas av monopol med stöd av artikel 7 i direktiv 97/67/EG,
 - *andra posttjänster*: posttjänster som inte får omfattas av monopol med stöd av artikel 7 i direktiv 97/67/EG.
- c) *Andra tjänster än posttjänster*: tjänster på följande områden:
 - tjänster som innebär förvaltning av posttjänster (tjänster både före och efter försändelsen, till exempel närservice),
 - mervärdestjänster som har anknytning till och utförs helt och hållet med elektroniska medel (inbegripet säker elektronisk överföring av kodade do- kument, adresshanteringstjänster och överföring av registrerad e-post),
 - tjänster som gäller försändelser som inte innefattas i led a, till exempel oad- resserad direktreklam,
 - finansiella tjänster enligt definitionen i kategori 6 i bilaga XVII A och i artikel 24 c inbegripet särskilt postanvisningar och postgirobetalningar,
 - filatelitjänster, och
 - logistiktjänster (tjänster där fysisk leverans och/eller magasinering kombi- neras med andra tjänster som inte är posttjänster),förutsatt att dessa tjänster tillhandahålls av en enhet som även tillhandahåller posttjänster enligt led b första eller andra strecksatsen och villkoren i artikel 30.1 inte är uppfyllda med avseende på de tjänster som omfattas av dessa strecksatser.

Artikel 7 Undersökning av förekomsten av eller utvinning av olja, gas, kol eller andra fasta bränslen samt om hamnar och flygplatser

Detta direktiv omfattar verksamhet som avser utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att

- a) undersöka förekomsten av eller utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen, eller
- b) tillhandahålla flygplatser och kusthamnar och inlandshamnar eller andra termi- naler för transport i luften, till havs eller på inre vattenvägar.

Artikel 8 Förteckningar över upphandlande enheter

icke uttömmande förteckningar över upphandlande enheter enligt detta direktiv åter- finns i bilagorna I–X. Medlemsstaterna skall regelbundet till kommissionen anmäla ändringar i sina förteckningar.

Artikel 9 Kontrakt som omfattar flera typer av verksamhet

1. För ett kontrakt som omfattar flera typer av verksamhet gäller de regler som är tillämpliga på det som kontraktet huvudsakligen är avsett för.

Valet mellan att tilldela ett enda kontrakt eller att tilldela ett antal separata kontrakt får dock inte göras i syfte att undanta detta från räckvidden för detta direktiv eller, i tillämpliga fall, direktiv 2004/18/EG.

2. Om en av de verksamheter som ett kontrakt är avsett för omfattas av detta direktiv och en annan verksamhet omfattas av det ovannämnda direktivet 2004/18/EG och om det är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet som kontraktet huvudsakligen är avsett för, skall kontraktet tilldelas enligt det ovannämnda direktivet 2004/18/EG.

3. Om en av de verksamheter som ett kontrakt är avsett för omfattas av detta direktiv och en annan verksamhet inte omfattas av vare sig detta direktiv eller det ovannämnda direktivet 2004/18/EG samt om det är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet som kontraktet huvudsakligen är avsett för, skall kontraktet tilldelas enligt detta direktiv.

Kapitel III Allmänna principer

Artikel 10 Principer för tilldelning av kontrakt

Upphandlande enheter skall behandla ekonomiska aktörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara på ett öppet sätt.

Avdelning II Bestämmelser om upphandling

Kapitel I Allmänna bestämmelser

Artikel 11 Ekonomiska aktörer

1. Anbudssökande eller anbudsgivare, som enligt lagstiftningen i den medlemsstat där de är etablerade har rätt att tillhandahålla den aktuella tjänsten, får inte uteslutas endast på grund av att lagstiftningen i den medlemsstat där upphandlingen sker kräver att de skall vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Juridiska personer kan likväl åläggas att, när det gäller tjänstekontrakt och bygg-entreprenadkontrakt samt varukontrakt som dessutom omfattar tjänster och/eller monterings- och installationsarbeten, i anbudet eller anbudsansökan uppge namn och yrkeskvalifikationer på den personal som skall fullgöra kontraktet i fråga.

2. Grupper av ekonomiska aktörer får lämna anbud eller anmäla sig som anbudssökande. De upphandlande enheterna får inte kräva att sådana grupper skall anta en viss juridisk form för att få lämna ett anbud eller en anbudsansökan, men de får kräva att den utsedda gruppen skall anta en viss juridisk form när den blivit tilldelad kontraktet, om det krävs för att kontraktet skall kunna fullgöras på ett godtagbart sätt.

Artikel 12 Villkor som rör WTO-avtal

Vid tilldelning av kontrakt genom de upphandlande enheterna skall medlemsstaterna mellan sig tillämpa lika förmånliga villkor som de villkor som gäller för ekonomiska aktörer i tredje land enligt avtalet. Medlemsstaterna skall därför i Rådgivande kommittén för offentlig upphandling samråda med varandra om vilka åtgärder som skall vidtas vid tillämpningen av avtalet.

Artikel 13 Konfidentialitet

1. En upphandlande enhet får, i samband med utskickandet av tekniska specifikationer till berörda ekonomiska aktörer och under den period då den bedömer de ekonomiska aktörernas kvalifikationer och gör urval samt tilldelar kontrakt, ställa krav för att skydda den konfidentiella karaktären av information som den lämnar ut.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv, särskilt bestämmelserna om upplysnings- och informationsskyldigheter i fråga om ingångna kontrakt och gentemot anbudssökande och anbudsgivare enligt artiklarna 43 och 49, och i enlighet med den nationella lagstiftning som gäller för den upphandlande enheten, får denna inte offentliggöra uppgifter som lämnats in och förklarats sek-

retessbelagda av de ekonomiska aktörerna. Sådan information omfattar i synnerhet tekniska hemligheter, affärshemligheter och konfidentiella aspekter i anbudet.

Artikel 14 Ramavtal

1. En upphandlande enhet får betrakta ett ramavtal som ett kontrakt i den mening som avses i artikel 1.2 och tilldela det i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv.
2. Om en upphandlande enhet slutit ett ramavtal i enlighet med detta direktiv, får den tillämpa artikel 40.3 i när den tilldelar kontrakt inom ramavtalet.
3. Om ett ramavtal inte har slutits i enlighet med detta direktiv, får den upphandlande enheten inte tillämpa artikel 40.3 i.
4. En upphandlande enhet får inte använda ett ramavtal otillbörligt i avsikt att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen.

Artikel 15 Dynamiska inköpssystem

1. Medlemsstaterna får föreskriva att de upphandlande enheterna skall ha möjlighet att använda dynamiska inköpssystem.
2. För att införa ett dynamiskt inköpssystem skall en upphandlande enhet följa reglerna för det öppna förfarandet i alla faser fram till tilldelningen av kontrakt inom ramen för detta system. Samtliga anbudsgivare som uppfyller urvalskriterierna och som har lämnat ett preliminärt anbud som överensstämmer med förfrågningsunderlaget och eventuella kompletterande handlingar, skall få delta i systemet; de preliminära anbuden får när som helst förbättras under förutsättning att de fortsättningsvis överensstämmer med förfrågningsunderlaget. Den upphandlande enheten skall utslutande använda elektroniska medel i enlighet med artikel 48.2–48.5 för att genomföra systemet och för tilldelning av kontrakt inom ramen för detta.
3. För att genomföra ett dynamiskt inköpssystem skall den upphandlande enheten
 - a) offentliggöra ett meddelande om upphandling och ange att det är fråga om ett dynamiskt inköpssystem,
 - b) i förfrågningsunderlaget bland annat ange vilken typ av köp som detta system avser samt lämna all nödvändig information om inköpssystemet, den elektroniska utrustning som används och de tekniska arrangemang och tekniska specifikationer som är kopplade därtill,
 - c) så snart meddelandet har offentliggjorts och till dess att inköpssystemet avvecklats, på elektronisk väg ge fri, direkt och fullständig tillgång till förfrågningsunderlaget och alla kompletterande handlingar samt i meddelandet ange den internetadress på vilken dessa handlingar kan konsulteras.
4. Den upphandlande enheten skall under hela den tid som det dynamiska inköpssystemet varar ge alla ekonomiska aktörer möjlighet att lämna preliminära anbud för att få delta i systemet på de villkor som anges i punkt 2. Den skall fullfölja utvärderingen av det preliminära anbudet inom 15 dagar från och med dess inlämnande. Den kan dock förlänga utvärderingsperioden om ingen inbjudan att lämna anbud sker under tiden.

Den upphandlande enheten skall snarast möjligt informera den anbudsgivare som avses i första stycket om att han tagits med i det dynamiska inköpssystemet eller att hans preliminära anbud har förkastats.

5. Varje särskilt kontrakt skall bli föremål för inbjudan att lämna anbud. Före denna inbjudan skall den upphandlande enheten offentliggöra ett förenklat meddelande om anbudsinvitan och uppmana alla berörda ekonomiska aktörer att lämna ett preliminärt anbud i enlighet med punkt 4 inom en tidsfrist som inte får underskrida 15 dagar räknat från den dag då det förenklade meddelandet om anbudsinvitan avsändes. Den upphandlande enheten får inte gå ut med denna inbjudan att lämna anbud förrän samtliga preliminära anbud som lämnats in inom denna tidsfrist har utvärderats.

6. Den upphandlande enheten skall inbjuda alla anbudsgivare som tas med i systemet att lämna ett anbud för varje enskilt kontrakt som skall tilldelas inom systemet. I detta syfte skall den fastställa en tidsfrist för att lämna anbud.

Den upphandlande enheten skall tilldela kontraktet till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som anges i det meddelande om upphandling som använts för att inrätta det dynamiska inköpssystemet. Dessa kriterier får om det är lämpligt preciseras i den inbjudan som avses i första stycket.

7. Ett dynamiskt inköpssystem får inte vara i mer än fyra år, utom i vederbörligen berättigade undantagsfall.

Den upphandlande enheten får inte använda detta förfarande så att det hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen.

Inga avgifter får tas ut från de berörda ekonomiska aktörerna eller deltagarna i systemet.

Kapitel II Tröskelvärden och undantag

Avsnitt 1 Tröskelvärden

Artikel 16 Tröskelvärden för kontrakt

Detta direktiv skall tillämpas på alla upphandlingskontrakt som inte skall undantas enligt artiklarna 19–26 eller artikel 30 när det gäller utövande av verksamheten i fråga, och vars värde exklusive mervärdesskatt beräknas uppgå till minst följande tröskelvärden:

- a) 387.000 euro vid varu- och tjänstekontrakt.
- b) 4.845.000 euro vid byggentreprenadkontrakt. *Förordning (1177/2009/EG)*

Artikel 17 Metoder för beräkning av det uppskattade värdet på kontrakt, ramavtal och dynamiska inköpssystem

1. Beräkningen av det uppskattade värdet på ett kontrakt skall grunda sig på det totala belopp, exklusive mervärdesskatt, som skall betalas enligt den upphandlande enhetens egen uppskattning. Vid denna beräkning skall det uppskattade totalbeloppet beaktas, inbegripet varje form av eventuell optionsrätt och eventuella klausuler om förlängning av kontraktet.

Om den upphandlande enheten planerar för premier eller ersättningar till anbudssökande eller anbudsgivare, skall enheten beakta dessa när den beräknar det uppskattade värdet av kontraktet.

2. En upphandlande enhet får inte kringgå tillämpningen av detta direktiv genom att dela upp byggentreprenadprojekt eller planerade köp av en viss mängd varor och/eller tjänster eller genom att välja speciella metoder att beräkna det uppskattade kontraktsvärdet.

3. För ramavtal och dynamiska inköpssystem är det värde som skall beaktas det högsta uppskattade värdet, exklusive mervärdesskatt, av samtliga planerade kontrakt under avtalets eller systemets hela löptid.

4. Vid tillämpning av artikel 16 skall den upphandlande enheten i det uppskattade värdet av ett byggentreprenadkontrakt inbegripa såväl kostnaden för byggentreprenaden som värdet på alla varor eller tjänster som enheten tillhandahåller entreprenören för att byggentreprenaden skall kunna genomföras.

5. Värdet av varor och tjänster som inte krävs för att ett visst byggentreprenadkontrakt skall fullgöras får inte läggas till byggentreprenadens kontraktsvärde, i de fall upphandlingen av dessa varor och tjänster då skulle undantas från detta direktivs tillämpningsområde.

6. a) Om en planerad byggentreprenad eller ett projekt för köp av tjänster kan innebära att flera kontrakt tilldelas samtidigt i form av delkontrakt, skall det uppskattade värdet av samtliga delkontrakt beaktas.

Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärdet som anges i artikel 16, skall detta direktiv tillämpas på tilldelningen av varje delkontrakt.

En upphandlande enhet får emellertid avstå från att tillämpa detta på delkontrakt vars uppskattade värde exklusive mervärdesskatt understiger 80.000 euro när det gäller tjänster och 1 miljon euro när det gäller byggtreprenader, om det sammanlagda värdet av dessa delkontrakt inte överstiger 20 % av det sammanlagda värdet av alla delkontrakten.

- b) Om ett projekt för anskaffning av likartade varor kan innebära att flera kontrakt tilldelas samtidigt i form av delkontrakt, skall det uppskattade totala värdet av samtliga delkontrakt beaktas vid tillämpningen av artikel 16.

Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärdet som anges i artikel 16, skall detta direktiv tillämpas på tilldelningen av varje delkontrakt.

En upphandlande enhet får emellertid avstå från att tillämpa detta på delkontrakt vars uppskattade värde, exklusive mervärdesskatt, understiger 80.000 euro, om det sammanlagda värdet av dessa delkontrakt inte överstiger 20 % av det sammanlagda värdet av alla delkontrakten.

- 7.** I fråga om varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som skall förnyas inom en viss period, skall beräkningen av det uppskattade kontraktsvärdet grunda sig på

- a) antingen det reella totala värdet av en följd av liknande kontrakt som tilldelats under de föregående tolv månaderna eller under det föregående räkenskapsåret, om möjligt korrigerat för att ta hänsyn till eventuella ändringar i kvantitet eller värde under loppet av de tolv månader som följer efter det första kontraktet,
- b) eller det uppskattade totala värdet av en följd av kontrakt som tilldelats under loppet av de tolv månader som följer efter den första leveransen alternativt under räkenskapsåret om detta är längre än tolv månader.

- 8.** Värdet på ett kontrakt som omfattar både varor och tjänster skall beräknas utifrån det totala värdet på varorna och tjänsterna, oberoende av hur de fördelas sig. Beräkningen skall även inbegripa värdet på monterings- och installationsarbeten.

- 9.** Om en varuupphandling avser leasing, hyra eller hyrköp, skall värdet som skall ligga till grund för beräkningen av det uppskattade kontraktsvärdet vara följande:

- a) För kontrakt på bestämd tid som uppgår till högst tolv månader, det uppskattade totala värdet för hela kontraktstiden eller om denna är längre än tolv månader, det totala värdet, inbegripet uppskattat restvärde.
- b) För kontrakt på obestämd tid eller kontrakt som inte kan tidsbestämmas, månadsvärdet multiplicerat med 48.

- 10.** Vid beräkning av det uppskattade värdet på tjänstekontrakt skall följande belopp i förekommande fall tas med:

- a) För försäkringstjänster: betalbar premie och andra former av ersättning.
- b) För banktjänster och andra finansiella tjänster: avgifter, provisioner, ränta och andra former av ersättning.
- c) För kontrakt som omfattar projektering: betalbara avgifter, provisioner och andra former av ersättning.

- 11.** För tjänstekontrakt som inte anger något totalpris skall kontraktsvärdet beräknas enligt följande:

- a) För kontrakt på bestämd tid som uppgår till högst 48 månader: det totala värdet för hela kontraktstiden.
- b) För kontrakt på obestämd tid eller kontrakt med mer än 48 månaders löptid: månadsvärdet multiplicerat med 48.

Avsnitt 2 Kontrakt och koncessioner samt kontrakt som omfattas av särskilda bestämmelser

Underavsnitt 1

Artikel 18 Koncessioner för byggentreprenader och tjänster

Detta direktiv skall inte tillämpas på sådana byggkoncessioner eller tjänstekoncessioner som beviljas av upphandlande enheter som utför en eller flera av de verksamheter som avses i artiklarna 3–7, om dessa koncessioner tilldelas för utövande av dessa verksamheter.

Underavsnitt 2 Undantag som gäller alla upphandlande enheter och alla typer av kontrakt

Artikel 19 Kontrakt som tilldelas för återförsäljning eller uthyrning till tredje man

1. Detta direktiv gäller inte kontrakt som tilldelas för återförsäljning eller uthyrning till tredje man, förutsatt att den upphandlande enheten inte har någon särskild rättighet eller ensamrätt att sälja eller hyra ut föremålet för upphandling samt att andra enheter fritt kan sälja eller hyra ut det på samma villkor som den upphandlande enheten.

2. De upphandlande enheterna skall på kommissionens begäran till kommissionen anmäla samtliga varukategorier och verksamheter som de anser vara undantagna enligt punkt 1. Kommissionen får, i informationssyfte, regelbundet i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra förteckningar över de varukategorier och de verksamheter som den anser vara undantagna. I detta sammanhang skall kommissionen ta hänsyn till eventuella kommersiellt känsliga aspekter som den upphandlande enheten påpekar när den överlämnar informationen.

Artikel 20 Kontrakt som tilldelas för annat än utövande av verksamhet som omfattas av detta direktiv eller för utövande av sådan verksamhet i tredje land

1. Detta direktiv gäller inte kontrakt som den upphandlande enheten tilldelar för något annat än utövande av de typer av verksamhet som anges i artiklarna 3–7 eller för utövande av sådana verksamheter i tredje land när verksamheten bedrivs utan fysisk användning av något nät eller geografiskt område inom gemenskapen.

2. De upphandlande enheterna skall på kommissionens begäran till kommissionen anmäla samtliga verksamheter som de anser vara undantagna enligt punkt 1. Kommissionen får, i informationssyfte, regelbundet i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra förteckningar över de verksamhetskategorierna som den anser vara undantagna. I detta sammanhang skall kommissionen ta hänsyn till eventuella kommersiellt känsliga aspekter som den upphandlande enheten påpekar när den överlämnar informationen.

Artikel 21 Kontrakt som omfattas av sekretess eller kräver särskilda säkerhetsåtgärder

Detta direktiv skall inte tillämpas på kontrakt som en medlemsstat belagt med sekretess eller som enligt gällande lagar och andra författningar i den berörda medlemsstaten inte får fullgöras utan särskilda säkerhetsåtgärder, eller då detta krävs med hänsyn till skyddet av denna medlemsstats grundläggande säkerhetsintressen.

Artikel 22 Kontrakt som tilldelas i enlighet med internationella regler

Detta direktiv skall inte tillämpas på kontrakt som omfattas av andra förfaranderegler och som tilldelas

a) i enlighet med ett internationellt avtal som i överensstämmelse med fördraget har ingåtts mellan en medlemsstat och ett eller flera tredje länder och som om-

- fattar varor, byggtreprenader, tjänster eller projekttävlingar för att signatärstaterna gemensamt skall genomföra eller driva ett projekt; alla avtal skall lämnas till kommissionen som kan rådfråga den rådgivande kommitté för offentlig upphandling, som avses i artikel 68,
- b) i enlighet med internationellt ingångna avtal om stationering av trupper och som avser företag i en medlemsstat eller ett tredje land,
 - c) i enlighet med en internationell organisations särskilda förfarande.

Artikel 22 a Upphandlingskontrakt på försvars- och säkerhetsområdet

Detta direktiv ska inte gälla för kontrakt som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet, inte heller kontrakt som inte omfattas av det direktivet i enlighet med artiklarna 8, 12 och 13 i direktivet.

Direktiv (2009/81/EG)

Artikel 23 Kontrakt som tilldelas ett anknutet företag, ett samföretag eller en upphandlande enhet som ingår i ett samföretag

1. I denna artikel avses med *anknutet företag* alla företag vars årsräkenskaper konsolideras med den upphandlande enhetens årsräkenskaper enligt kraven i rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 44.2 g i fördraget om sammanställd redovisning eller, när det gäller enheter som inte omfattas av det direktivet, företag över vilka en upphandlande enhet, direkt eller indirekt, kan utöva ett bestämmande inflytande enligt artikel 2.1 b i det här direktivet, eller företag som får utöva ett bestämmande inflytande över en upphandlande enhet, eller företag som gemensamt med den upphandlande enheten är underkastat ett bestämmande inflytande från ett annat företag på grund av ägarförhållanden, finansiellt deltagande eller regler som styr det.

2. Under förutsättning att villkoren i punkt 3 är uppfyllda skall detta direktiv inte gälla kontrakt som

- a) av en upphandlande enhet tilldelas ett anknutet företag, eller
- b) av ett samföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva sådana verksamheter som avses i artiklarna 3–7, tilldelas ett företag som är anknutet till någon av dessa upphandlande enheter.

3. Punkt 2 skall tillämpas på

- a) tjänstekontrakt under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företagets genomsnittliga omsättning när det gäller tjänster under de föregående tre åren härrör från leverans av sådana tjänster till företag till vilka det är anknutet,
- b) varukontrakt under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företagets genomsnittliga omsättning när det gäller varor under de föregående tre åren härrör från leverans av sådana varor till företag till vilka det är anknutet,
- c) byggtreprenadkontrakt under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företagets genomsnittliga omsättning när det gäller byggtreprenader under de föregående tre åren härrör från leverans av sådana byggtreprenader till företag till vilka det är anknutet.

När ett anknutet företag inte kan uppvisa sin omsättning för de senaste tre åren beroende på tidpunkten för dess etablering eller verksamhetens påbörjande, räcker det att företaget kan påvisa att den omsättning som avses i a–c är trovärdig, särskilt genom prognoser för verksamheten.

Om mer än ett företag som är anknutet till den upphandlande enheten tillhandahåller samma eller liknande tjänster, varor eller byggtreprenader, skall ovannämnda procenttal beräknas med hänsyn till den totala omsättning som härrör från tillhandahållandet av tjänster, varor respektive byggtreprenader från dessa anknutna företag.

4. Föreliggande direktiv skall inte tillämpas på kontrakt

- a) som av ett samföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva verksamheter enligt artiklarna 3–7, tilldelas en av dessa upphandlande enheter, eller
- b) som av en upphandlande enhet tilldelas ett sådant samföretag som enheten ingår i om samföretaget har bildats för att utföra den aktuella verksamheten under en tid av minst tre år och det i den handling som upprättats för bildandet av samföretaget föreskrivs att de upphandlande enheter som det består av kommer att ingå i samföretaget under minst samma tid.

5. En upphandlande enhet skall på kommissionens begäran till kommissionen lämna följande information om tillämpningen av punkterna 2–4:

- a) Namnen på de berörda företagen eller samföretagen.
- b) De berörda kontraktens art och värde.
- c) Det underlag som kommissionen anser vara nödvändigt för att bevisa att relationerna mellan företaget eller samföretaget som tilldelas kontraktet och den upphandlande enheten motsvarar kraven i denna artikel.

Underavsnitt 3 Undantag som gäller alla upphandlande enheter men endast tjänstekontrakt**Artikel 24 Kontrakt som gäller vissa tjänster som är undantagna från detta direktivs tillämpningsområde**

Detta direktiv skall inte tillämpas på tjänstekontrakt

- a) som avser förvärv eller hyra, oavsett finansieringsform, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller rättigheter till sådan; dock skall varje form av kontrakt om finansiella tjänster som sluts samtidigt med, före eller efter förvärvs- eller hyreskontraktet omfattas av detta direktiv,
- b) som avser skiljemanna- och förlikningstjänster,
- c) som avser finansiella tjänster i samband med utfärdande, försäljning, förvärv eller överlåtande av värdepapper eller andra finansiella instrument, särskilt de upphandlande enheternas transaktioner för att skaffa pengar eller kapital,
- d) som avser anställningskontrakt,
- e) som avser forsknings- och utvecklingstjänster, med undantag av sådana som uteslutande är till nytta för en upphandlande enhet i dess egen verksamhet, förutsatt att den tillhandahållna tjänsten betalas uteslutande av den upphandlande enheten.

Artikel 25 Tjänstekontrakt som tilldelas på grundval av en ensamrätt

Detta direktiv skall inte tillämpas på tjänstekontrakt som tilldelas en enhet som själv enligt artikel 2.1 a är en upphandlande myndighet, eller en sammanslutning av upphandlande myndigheter, på grundval av en ensamrätt som de innehar enligt offentliggjorda lagar eller andra författningar, förutsatt att de är förenliga med fördraget.

Underavsnitt 4 Undantag som endast gäller vissa upphandlande enheter**Artikel 26 Kontrakt tilldelade av vissa upphandlande enheter för upphandling av vatten och leverans av energi eller bränslen avsedda för energiproduktion**

Detta direktiv skall inte tillämpas på

- a) kontrakt som avser anskaffning av vatten om de tilldelas av en upphandlande enhet som utövar en eller båda av de verksamheter som avses i artikel 4.1,
- b) kontrakt för leverans av energi eller bränslen avsedda för energiproduktion, om de tilldelas av en upphandlande enhet som utövar en verksamhet som avses i artikel 3.1 och 3.3 eller artikel 7 led a.

Underavsnitt 5 Kontrakt som omfattas av särskilda bestämmelser samt bestämmelser om inköpscentraler och om förfaranden för verksamhet som är direkt konkurrensutsatt

Artikel 27 Kontrakt som omfattas av särskilda bestämmelser

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 30 skall Nederländerna, Förenade kungariket, Österrike och Förbundsrepubliken Tyskland genom villkor för tillstånd eller genom andra lämpliga åtgärder se till att enheter som är verksamma på området som anges i besluten 93/676/EEG, 97/367/EEG och 2002/205/EG och 2004/71/EG:

- a) iakttar principerna om icke-diskriminering och konkurrensutsatt upphandling när de handlar upp varor, byggtreprenader och tjänster, särskilt när det gäller de upplysningar som enheten skall lämna till ekonomiska aktörer om planerade upphandlingar,
- b) lämnar upplysningar om kontraktstilldelningen till kommissionen enligt kommissionens beslut 93/327/EEG av den 13 maj 1993 om förutsättningarna för att upphandlande enheter som utnyttjar geografiska områden i syfte att leta efter eller att utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen skall vara skyldiga att lämna upplysningar till kommissionen om de upphandlingar de gör.

Artikel 28 Reserverade kontrakt

Medlemsstaterna får reservera rätten att delta i upphandlingsförfaranden för skyddade verkstäder eller föreskriva att kontrakten skall fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning, om majoriteten av de berörda arbetstagarna är personer med funktionshinder som på grund av funktionshindrets art eller svårighet inte kan utöva yrkesverksamhet på normala villkor.

Denna artikel skall nämnas i meddelandet om upphandling.

Artikel 29 Kontrakt som tilldelas och ramavtal som ingås av inköpscentraler

1. Medlemsstaterna får föreskriva att en upphandlande enhet får anskaffa byggtreprenader, varor och/eller tjänster med hjälp av en inköpscentral.
2. En upphandlande enhet som anskaffar byggtreprenader, varor och/eller tjänster med hjälp av en inköpscentral i de fall som föreskrivs i artikel 1.8 skall anses ha följt detta direktiv, under förutsättning att inköpscentralen har följt det eller, när det är lämpligt, direktiv 2004/18/EG.

Artikel 30 Förfarande för att fastställa om en viss verksamhet är direkt konkurrensutsatt

1. Kontrakt som syftar till att medge utförandet av en verksamhet enligt artiklarna 3–7 omfattas inte av detta direktiv om den aktuella verksamheten i den medlemsstat där den utövas är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde.
2. Vid tillämpning av punkt 1 skall bedömningen av om en verksamhet är direkt konkurrensutsatt grundas på kriterier som överensstämmer med fördragets konkurrensbestämmelser, t.ex. vad varorna eller tjänsterna har för egenskaper, om det finns alternativa varor eller tjänster, hur de är prissatta samt om fler än en varu- eller tjänsteleverantör finns, reellt eller potentiellt, på marknaden.
3. Vid tillämpning av punkt 1 skall tillträdet till marknaden betraktas som fritt om medlemsstaten har genomfört och tillämpar de bestämmelser i gemenskapsrätten som anges i bilaga XI.

Om fritt tillträde till en viss marknad inte kan förutsättas med stöd av första stycket, måste det bevisas att tillträdet till marknaden är fritt, rättsligt och faktiskt.

4. När en medlemsstat anser att punkt 1, med beaktande av punkterna 2 och 3, skall tillämpas på en viss verksamhet, skall denna medlemsstat underrätta kommissionen och lämna all relevant information, särskilt om alla lagar och andra författningar eller avtal som gäller iakttagande av kraven i punkt 1, i förekommande fall tillsammans med ett utlåtande från en oberoende nationell myndighet med behörighet för den berörda verksamheten.

Kontrakt som syftar till att medge utförandet av en viss verksamhet skall inte längre omfattas av detta direktiv om kommissionen

- i enlighet med punkt 6 har antagit ett beslut i vilket det fastställs att punkt 1 är tillämplig, och detta inom den stipulerade tidsfristen, eller
- inte har antagit något beslut om sådan tillämpning inom denna tidsfrist.

Om fritt tillträde till en viss marknad kan förutsättas med stöd av punkt 3 första stycket, och om en oberoende nationell myndighet med behörighet för den berörda verksamheten har fastställt att punkt 1 är tillämplig, omfattas emellertid kontrakt som syftar till att medge utförandet av en viss verksamhet inte längre av detta direktiv om kommissionen inte, i enlighet med punkt 6, antagit ett beslut i vilket det fastställs att punkt 1 inte är tillämplig, och detta inom den stipulerade tidsfristen.

5. När det föreskrivs i den berörda medlemsstatens lagstiftning får en upphandlande enhet begära att kommissionen genom ett beslut i enlighet med punkt 6 fastställer att punkt 1 är tillämplig för en viss verksamhet. I ett sådant fall skall kommissionen omedelbart informera den berörda medlemsstaten om detta.

Den medlemsstaten skall, med beaktande av punkterna 2 och 3, lämna relevant information till kommissionen, särskilt om alla lagar och andra författningar eller avtal som gäller iakttagande av kraven i punkt 1, i förekommande fall tillsammans med ett utlåtande från en oberoende nationell myndighet med behörighet för den berörda verksamheten.

Kommissionen får också på eget initiativ inleda förfarandet om att anta ett beslut i vilket det fastställs att punkt 1 är tillämplig på en viss verksamhet. I detta fall skall kommissionen omedelbart informera den berörda medlemsstaten om detta.

Om kommissionen, vid utgången av den frist som avses i punkt 6, inte har fattat något beslut om att punkt 1 är tillämplig på en viss verksamhet, skall punkt 1 anses vara tillämplig.

6. För att anta ett beslut med stöd av denna artikel, i enlighet med förfarandet i artikel 68.2, skall kommissionen ha en tidsfrist på tre månader räknat från den första arbetsdagen efter det att den har mottagit meddelandet eller ansökan. Tidsfristen kan dock förlängas en gång med högst tre månader i vederbörligen berättigade fall, särskilt om uppgifterna i meddelandet eller ansökan eller de bifogade dokumenten är ofullständiga eller oriktiga eller om de förhållanden som redovisas väsentligt förändras. Denna förlängning skall begränsas till en månad om en oberoende nationell myndighet med behörighet för den berörda verksamheten har fastställt att punkt 1 skall tillämpas i de fall som avses i punkt 4 tredje stycket.

När en verksamhet i en viss medlemsstat redan är föremål för ett förfarande med stöd av denna artikel, skall ytterligare ansökningar rörande samma verksamhet i samma medlemsstat innan den tidsfrist som gäller för den första ansökan har löpt ut, inte betraktas som nya förfaranden utan behandlas inom ramen för den första ansökan.

Kommissionen skall anta tillämpningsföreskrifter för tillämpning av punkterna 4–7 i enlighet med förfarandet i artikel 68.2.

Dessa föreskrifter skall åtminstone innehålla följande:

- a) Offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*, för kännedom, av den dag då den tremånadersfrist som avses i första stycket börjar och, om denna frist förlängs, tidpunkten för förlängningen och den tid med vilken fristen har förlängts.

- b) Offentliggörande av den eventuella tillämpligheten av punkt 1 i enlighet med punkt 4 andra eller tredje stycket eller i enlighet med punkt 5 fjärde stycket.
- c) Villkoren för överföring av eventuella utlåtanden från en oberoende myndighet med behörighet för den berörda verksamheten beträffande frågor som rör punkterna 1 och 2.

Kapitel III Regler som skall tillämpas på tjänstekontrakt

Artikel 31 Tjänstekontrakt förtecknade i bilaga XVII A

Kontrakt avseende tjänster förtecknade i bilaga XVII A skall tilldelas i enlighet med artiklarna 34–59.

Artikel 32 Tjänstekontrakt förtecknade i bilaga XVII B

Kontrakt avseende tjänster förtecknade i bilaga XVII B omfattas endast av artiklarna 34 och 43.

Artikel 33 Mixade tjänstekontrakt som omfattar tjänster förtecknade i bilagorna XVII A och XVII B

Kontrakt avseende tjänster förtecknade såväl i bilaga XVII A som i bilaga XVII B skall, om värdet av tjänsterna i bilaga XVII A överstiger värdet av tjänsterna i bilaga XVII B, tilldelas enligt artiklarna 34–59. I övriga fall skall kontrakten tilldelas enligt artiklarna 34 och 43.

Kapitel IV Särskilda regler om förfrågningsunderlag och kontraktshandlingar

Artikel 34 Tekniska specifikationer

1. Tekniska specifikationer enligt definitionen i punkt 1 i bilaga XXI skall ingå i kontraktshandlingarna, såsom meddelanden om upphandling, förfrågningsunderlag och kompletterande handlingar. När så är möjligt bör dessa tekniska specifikationer fastställas med hänsyn till kriterier avseende tillgänglighet för funktionshindrade eller formgivning med tanke på samtliga användares behov.

2. De tekniska specifikationerna skall tillåta anbudsgivare att delta på lika villkor och får inte innebära omotiverade hinder mot att offentlig upphandling öppnas för konkurrens.

3. Utan att det påverkar bindande nationella tekniska regler, i den utsträckning som de är förenliga med gemenskapsrätten, skall de tekniska specifikationerna vara utformade på något av följande sätt:

- a) Genom en hänvisning till de tekniska specifikationer som definieras i bilaga XXI och i prioritetsordning till sådana nationella standarder som genomför europeiska standarder, till europeiska tekniska godkännanden, till gemensamma tekniska specifikationer, till internationella standarder, till andra tekniska referenssystem som utarbetats av de europeiska standardiseringsorganen eller, om sådana inte finns, till nationella standarder, till nationella tekniska godkännanden eller till nationella tekniska specifikationer om projektering, beräkning och utförande av byggentreprenader samt materialanvändning. Varje sådan hänvisning skall följas av orden "eller likvärdigt".
- b) I form av prestanda- eller funktionskrav, varvid miljöegenskaper kan ingå. Sådana parametrar måste dock vara så specifika att anbudsgivarna kan bilda sig en bestämd uppfattning om föremålet för upphandlingen och den upphandlande enheten kan genomföra upphandlingen.
- c) I form av prestanda- eller funktionskrav enligt b, för att påvisa att dessa prestanda- eller funktionskrav antas vara uppfyllda, med en hänvisning till specifikationerna i a.
- d) Med en hänvisning till specifikationerna i a i fråga om vissa egenskaper och med en hänvisning till de prestanda- eller funktionskrav som anges i b i fråga om andra egenskaper.

4. Om en upphandlande enhet väljer att hänvisa till specifikationer enligt punkt 3 a, får den inte förkasta ett anbud med motiveringen att varorna eller tjänsterna inte överensstämmer med specifikationer som den har hänvisat till, när anbudsgivaren på lämpligt sätt och på ett sådant sätt som den upphandlande enheten anser vara tillfredsställande i sitt anbud visar att de föreslagna lösningarna på ett likvärdigt sätt uppfyller kraven enligt de angivna tekniska specifikationerna.

Ett lämpligt sätt kan vara tillhandahållande av teknisk dokumentation från tillverkaren eller en provningsrapport från ett erkänt organ.

5. Om en upphandlande enhet väljer att i enlighet med punkt 3 ange prestanda- eller funktionskrav, får den inte förkasta ett anbud i fråga om varor, tjänster eller byggtreprenader som överensstämmer med en nationell standard som genomför en europeisk standard, med ett europeiskt tekniskt godkännande, med en gemensam teknisk specifikation, med en internationell standard eller med ett tekniskt referenssystem som har utarbetats av ett europeiskt standardiseringsorgan, om dessa specifikationer avser de prestanda- eller funktionskrav som den har fastställt.

Det åligger anbudsgivaren att på ett lämpligt sätt och på ett sådant sätt som den upphandlande enheten anser vara tillfredsställande i sitt anbud visa att standardenliga varor, tjänster eller byggtreprenader uppfyller den upphandlande enhetens prestanda- eller funktionskrav.

Ett lämpligt sätt kan vara tillhandahållande av teknisk dokumentation från tillverkaren eller en provningsrapport från ett erkänt organ.

6. Om en upphandlande enhet föreskriver miljöegenskaper i form av prestanda- eller funktionskrav enligt punkt 3 b, får den använda detaljerade specifikationer eller, vid behov delar av dessa, som fastställts för europeiska (multi)nationella miljömärken eller andra miljömärken, under förutsättning att

- specifikationerna är lämpliga för att definiera egenskaperna hos de varor eller tjänster som är föremål för upphandlingen,
- kraven för märket har utarbetats på grundval av vetenskapliga rön,
- miljömärkena har antagits genom ett förfarande i vilket samtliga berörda parter, t.ex. statliga organ, konsumenter, tillverkare, distributörer och miljöorganisationer, får delta,
- miljömärkena är tillgängliga för alla berörda parter.

Den upphandlande enheten får ange att de varor eller tjänster som är försedda med miljömärket skall antas uppfylla de tekniska specifikationer som fastställs i förfrågningsunderlaget; den skall godkänna alla andra lämpliga bevismedel, såsom teknisk dokumentation från tillverkaren eller en provningsrapport från ett erkänt organ.

7. I denna artikel avses med *erkända organ* provnings- och kalibreringslaboratorier samt organ för certifiering och inspektion som uppfyller tillämpliga europeiska standarder.

Upphandlande enheter skall godta intyg från erkända organ som är etablerade i andra medlemsstater.

8. Om det inte motiveras av föremålet för upphandlingen, får tekniska specifikationer inte innehålla uppgifter om tillverkning, ursprung eller särskilt framställningsförfarande, ej heller hänvisningar till varumärke, patent eller typ, ursprung eller tillverkning, om det får till följd att vissa företag eller produkter gynnas eller att andra inte kan komma ifråga. Sådana uppgifter eller hänvisningar skall i undantagsfall vara tillåtna, om en tillräckligt tydlig och begriplig beskrivning av föremålet för upphandlingen inte är möjlig genom tillämpning av punkterna 3 och 4. Sådana uppgifter eller hänvisningar skall följas av orden "eller likvärdigt".

Artikel 35 Tillhandahållande av tekniska specifikationer

1. En upphandlande enhet skall på begäran för sådana ekonomiska aktörer som är intresserade av att erhålla ett kontrakt, göra tillgängliga de tekniska specifikationer

som normalt förekommer i deras varu-, byggentreprenad- eller tjänstekontrakt, alternativt de tekniska specifikationer som de har för avsikt att tillämpa på kontrakt som omfattas av periodiska vägledande meddelanden enligt artikel 41.1.

2. Om sådana tekniska specifikationer finns i handlingar som är tillgängliga för intresserade ekonomiska aktörer, räcker det med en hänvisning till dessa handlingar.

Artikel 36 Alternativa utföranden

1. Om kriteriet för kontraktstilldelning är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, får en upphandlande enhet beakta olika alternativa utföranden från anbudsgivare, när dessa alternativa utföranden uppfyller de minimikrav som den upphandlande enheten fastställt.

En upphandlande enhet skall i förfrågningsunderlaget ange huruvida den godkänner alternativa utföranden och, när detta tillåts, vilka minimikrav som alternativa utföranden måste uppfylla samt informera om eventuella krav som gäller för hur de skall presenteras.

2. Vid tilldelning av varu- eller tjänstekontrakt får en upphandlande enhet som har tillåtit alternativa utföranden enligt punkt 1 inte förkasta ett alternativ enbart på grund av att det, om det antas, skulle bli antingen ett tjänstekontrakt i stället för ett varukontrakt eller ett varukontrakt i stället för ett tjänstekontrakt.

Artikel 37 Underentreprenad

I förfrågningsunderlaget får en upphandlande enhet begära eller kan åläggas av en medlemsstat att begära att anbudsgivaren i anbudet anger hur stor del av kontraktet som kan komma att läggas ut på tredje part samt vilka underleverantörer som föreslås. En sådan angivelse skall inte påverka frågan om den ekonomiska aktörens ansvar som huvudman.

Artikel 38 Villkor för fullgörande av kontrakt

En upphandlande enhet får ställa särskilda krav på hur kontraktet skall fullgöras under förutsättning att kraven är förenliga med gemenskapsrätten samt att de anges i meddelandet om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. Dessa krav får bland annat omfatta sociala hänsyn och miljöhänsyn.

Artikel 39 Skyldigheter avseende bestämmelser om beskattning, miljöskydd, arbetarskydd och arbetsvillkor

1. En upphandlande enhet får, eller kan av en medlemsstat åläggas att, i förfrågningsunderlaget ange hos vilket eller vilka organ en anbudssökande eller anbudsgivare kan få relevanta uppgifter om skyldigheter avseende de bestämmelser om beskattning, miljöskydd, arbetarskydd och arbetsvillkor som gäller i den medlemsstat, region eller ort där tjänsterna skall utföras och som skall tillämpas på den byggentreprenad som utförs på plats eller de tjänster som tillhandahålls under fullgörandet av kontraktet.

2. En upphandlande enhet som tillhandahåller den information som avses i punkt 1 skall kräva av anbudsgivare eller anbudssökande i ett upphandlingsförfarande att de skall bekräfta att de vid utformningen av sina anbud har tagit hänsyn till de skyldigheter avseende bestämmelser om arbetarskydd och arbetsvillkor som gäller på den plats där tjänsten skall utföras.

Första stycket skall inte påverka tillämpningen av artikel 57.

Kapitel V Förfaranden

Artikel 40 Användning av öppet, selektivt och förhandlat förfarande

1. Vid upphandling av varor, byggentreprenader eller tjänster skall en upphandlande enhet tillämpa förfaranden som anpassats i enlighet med detta direktiv.

2. En upphandlande enhet får välja något av de förfaranden som beskrivs i artikel 1.9 a, 1.9 b eller 1.9 c, förutsatt att, om inte annat följer av punkt 3, det har skett upphandling i enlighet med artikel 42.

3. En upphandlande enhet kan välja ett förfarande utan föregående meddelande om upphandling i följande fall:

- a) Om inga anbud eller inga lämpliga anbud eller inga ansökningar har lämnats efter ett förfarande med föregående meddelande om upphandling, under förutsättning att de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt.
- b) Om kontraktet endast avser forsknings-, experiment-, studie- eller utvecklingsändamål och inte syftar till vinst eller till att täcka forsknings- och utvecklingskostnader samt på villkor att kontraktet inte påverkar efterföljande konkurrensutsett kontraktstilldelning, avsedd särskilt för sådana ändamål.
- c) Om kontraktet, av tekniska eller konstnärliga skäl eller med hänsyn till skydd av ensamrätt, endast kan fullgöras av en bestämd ekonomisk aktör.
- d) Om, när det är absolut nödvändigt och på grund av synnerlig brådska till följd av omständigheter som den upphandlande enheten inte har kunnat förutse, det är omöjligt att iakta de tidsfrister som gäller vid öppet förfarande, selektivt förfarande och förhandlat förfarande med föregående konkurrensutsettning.
- e) Om det rör sig om varukontrakt för kompletterande leveranser som utförs av den ursprungliga varuleverantören och som antingen syftar till att delvis ersätta gängse varor eller anläggningar, eller till att utöka befintliga varor eller anläggningar, i de fall då ett byte av varuleverantör skulle tvinga den upphandlande enheten att anskaffa materiel med andra tekniska egenskaper med åtföljande inkompatibilitet eller oproportionerliga tekniska svårigheter vid drift och underhåll.
- f) Om det rör sig om kompletterande byggentreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller omfattas av det första kontraktet som slutits, men som genom oförutsedda omständigheter har blivit nödvändiga för att kontraktet skall kunna fullgöras, förutsatt att kontraktet tilldelas den entreprenör eller tjänsteleverantör som fullgör det ursprungliga kontraktet
 - om de kompletterande byggentreprenaderna, eller tjänsterna av tekniska eller ekonomiska skäl inte kan avskiljas från huvudkontraktet utan stora olägenheter för den upphandlande enheten, eller
 - om de kompletterande byggentreprenaderna eller tjänsterna, även om de kan avskiljas från det ursprungliga kontraktet, är absolut nödvändiga för de senare skedena i kontraktet.
- g) Om det rör sig om byggentreprenadkontrakt, för nya byggentreprenader som är en upprepning av liknande byggentreprenader som utförs av en entreprenör som av samma upphandlande enhet tilldelats ett tidigare kontrakt, under förutsättning att de nya byggentreprenaderna är i överensstämmelse med ett ursprungligt projekt för vilket ett första kontrakt tilldelades efter meddelad upphandling. I samband med den ursprungliga upphandlingen skall det anges att detta förfaringsätt kan bli aktuellt, och den upphandlande enheten skall beakta ett uppskattat totalt värde för byggentreprenaderna vid tillämpning av bestämmelserna i artiklarna 16 och 17.
- h) Om varorna är noterade och köps på en råvarumarknadsplats.
- i) Om kontraktstilldelningen sker utifrån ett ramavtal, under förutsättning att villkoret i artikel 14.2 är uppfyllt.
- j) Vid förmånliga inköp, när det är möjligt att anskaffa varor genom att utnyttja särskilt förmånliga erbjudanden som gäller under mycket kort tid, när priset ligger betydligt under det normala marknadspriset.

- k) Vid inköp av varor på särskilt förmånliga villkor, antingen från en varuleverantör som har för avsikt att lägga ner sin affärsverksamhet eller från konkursförvaltare eller likvidatorer, efter uppgörelse med fordringsägare eller motsvarande förfarande i enlighet med nationell lagstiftning.
- l) Om det aktuella tjänstekontraktet följer på en projekttävling som anordnats enligt bestämmelserna i detta direktiv och enligt gällande regler skall gå till vinnaren eller en av vinnarna i projekttävlingen. I det senare fallet skall samtliga vinnare inbjudas att delta i förhandlingar.

Kapitel VI Regler för offentliggörande och öppenhet

Avsnitt 1 Offentliggörande av meddelanden

Artikel 41 Förhandsmeddelanden och meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem

1. En upphandlande enhet skall minst en gång om året med hjälp av ett sådant förhandsmeddelande som avses i bilaga XVA, vilket skall offentliggöras av kommissionen eller enheten själv, på sin "upphandlarprofil" enligt punkt 2 b i bilaga XX informera om följande:

- a) När det gäller varor: Det beräknade totala värdet av de kontrakt eller ramavtal per varuområde som den avser att tilldela under de närmaste tolv månaderna, om det beräknade totala värdet enligt artiklarna 16 och 17 uppgår till minst 750.000 euro.
Varuområdet skall fastställas av den upphandlande enheten genom en hänvisning till CPV-nomenklaturen.
- b) När det gäller tjänster: Det beräknade totala värdet av de kontrakt eller ramavtal i varje enskild tjänstekategori enligt bilaga XVII A som den avser att tilldela under de kommande tolv månaderna, om det beräknade totala värdet enligt artiklarna 16 och 17 uppgår till minst 750.000 euro.
- c) När det gäller byggtreprenad: De väsentliga upplysningarna om de byggtreprenadkontrakt eller ramavtal som den avser att tilldela under de kommande tolv månaderna, om värdet uppgår till minst det tröskelvärde som anges i artikel 16, med beaktande av bestämmelserna i artikel 17.

Meddelandena enligt leden a och b skall snarast möjligt efter varje budgetårs början översändas till kommissionen eller offentliggöras på upphandlarprofilen.

Meddelandet enligt led c skall snarast möjligt efter det att ett beslut fattats om tillstånd för den planering som gäller de byggtreprenadkontrakt eller ramavtal som den upphandlande enheten avser att tilldela, översändas till kommissionen eller offentliggöras på upphandlarprofilen.

En upphandlande enhet som offentliggör ett förhandsmeddelande på sin upphandlarprofil skall på elektronisk väg, i det format och i enlighet med de förfaranden för överföring som anges i punkt 3 i bilaga XX, till kommissionen översända ett meddelande om offentliggörande av ett förhandsmeddelande på upphandlarprofilen.

Offentliggörande av de meddelanden som avses i leden a–c skall endast vara obligatoriskt om de upphandlande enheterna utnyttjar alternativet att förkorta de tidsfrister för mottagande av anbud som fastställs i artikel 45.4.

Denna punkt skall inte gälla förfaranden utan föregående meddelande om upphandling.

2. En upphandlande enhet kan särskilt själv eller genom kommissionens försorg låta offentliggöra förhandsmeddelanden om omfattande projekt utan att upprepa information som lämnats i ett tidigare förhandsmeddelande, förutsatt att det tydligt framgår att det rör sig om tilläggsmeddelanden.

3. Om en upphandlande enhet väljer att upprätta ett kvalificeringssystem i enlighet med artikel 53, skall systemet offentliggöras genom ett sådant meddelande som avses i bilaga XIV, där det skall anges vad kvalificeringssystemet har för syfte och var

reglerna för systemet finns tillgängliga. Om systemet gäller längre tid än tre år, skall meddelandet offentliggöras varje år. Om systemet gäller kortare tid än tre år, är det tillräckligt med ett meddelande i början.

Artikel 42 Meddelanden om upphandling

1. Vid varu-, byggentreprenad- eller tjänsteupphandling kan meddelande om upphandling ske

- a) genom ett sådant förhandsmeddelande som avses i bilaga XV A,
- b) genom ett sådant meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem som avses i bilaga XIV, eller
- c) genom ett sådant meddelande om upphandling som avses i bilaga XIII A, XIII B eller XIII C.

2. När det gäller ett dynamiskt inköpssystem skall konkurrensutsättning ske genom ett sådant meddelande om upphandling som avses i punkt 1 c, medan konkurrensutsättning när det gäller upphandling som baseras på sådana system skall ske genom det förenklade meddelande om upphandling som avses i bilaga XIII D.

3. Om konkurrensutsättning sker med hjälp av ett förhandsmeddelande

- a) skall det av meddelandet framgå vilka varor, byggentreprenader eller tjänster som kontraktet kommer att omfatta,
- b) skall det i meddelandet anges att kontraktstilldelning kommer att ske genom selektivt eller förhandlat förfarande utan att något ytterligare meddelande om upphandling offentliggörs och att intresserade ekonomiska aktörer skall anmäla sitt intresse skriftligt,
- c) skall meddelandet offentliggöras i enlighet med bilaga XX högst tolv månader före den dag då den inbjudan som avses i artikel 47.5 skickas. Den upphandlande enheten skall dessutom iaktta de tidsfrister som anges i artikel 45.

Artikel 43 Meddelanden om kontraktstilldelning

1. En upphandlande enhet som har tilldelat ett kontrakt eller ingått ett ramavtal skall senast två månader efter kontraktstilldelningen eller ingäendet av ramavtalet översända ett sådant meddelande om kontraktstilldelningen som avses i bilaga XVI på de villkor som kommissionen fastställer i enlighet med förfarandet i artikel 68.2.

När det gäller kontraktstilldelning enligt ett ramavtal som ingåtts i enlighet med artikel 14.2 behöver den upphandlande enheten inte skicka något meddelande om kontraktstilldelningen för varje kontrakt som grundar sig på ramavtalet.

Den upphandlande enheten skall sända ett meddelande om kontraktstilldelningen på grundval av ett dynamiskt inköpssystem senast två månader efter tilldelningen av varje kontrakt. Den får dock samla dessa meddelanden per kvartal. I detta fall skall den sända de samlade meddelandena senast två månader efter utgången av varje kvartal.

2. De uppgifter som lämnas enligt bilaga XVI i syfte att offentliggöras skall offentliggöras i enlighet med bilaga XX. I detta sammanhang skall kommissionen ta hänsyn till eventuella kommersiellt känsliga aspekter som den upphandlande enheten informerar om när den överlämnar uppgifterna, t.ex. antal anbud, namn på ekonomiska aktörer och priser.

3. Om en upphandlande enhet tilldelar ett tjänstekontrakt om forskning och utveckling (FoU) genom ett förfarande utan meddelande om upphandling i enlighet med artikel 40.3 b, får den upphandlande enheten begränsa de uppgifter om tjänsternas art och mängd som skall lämnas enligt bilaga XVI till angivelsen "forsknings- och utvecklingstjänster".

Om en upphandlande enhet tilldelar ett kontrakt om forskning och utveckling som inte kan tilldelas genom ett förfarande utan meddelande om upphandling i enlighet med artikel 40.3 b, får den begränsa de uppgifter om tjänsternas art och mängd

som skall lämnas enligt bilaga XVI om det är nödvändigt med hänsyn till skyddet av affärshemligheter.

I så fall skall den upphandlande enheten se till att de uppgifter som offentliggörs i detta hänseende är minst lika utförliga som uppgifterna i det meddelande om upphandling som offentliggörs i enlighet med artikel 42. 1.

Om den upphandlande enheten använder ett kvalificeringssystem, skall den se till att dessa uppgifter är minst lika utförliga som den kategori det hänvisas till i den lista över kvalificerade tjänsteleverantörer som upprättas i enlighet med artikel 53.7.

4. När det gäller tilldelande av kontrakt avseende tjänster som finns förtecknade i bilaga XVII B, skall den upphandlande enheten i meddelandet ange om den samtycker till offentliggörande.

5. De uppgifter som lämnas i enlighet med bilaga XVI med angivelsen att de inte är avsedda att offentliggöras skall endast offentliggöras i förenklad form och i enlighet med bilaga XX för statistiska ändamål.

Artikel 44 Utformning och offentliggörande av meddelanden

1. Meddelandena skall innehålla de upplysningar som anges i bilagorna XIII, XIV, XV A, XV B och XVI samt i förekommande fall varje annan upplysning som den upphandlande enheten anser vara till nytta, i samma format som de standardformulär som antas av kommissionen enligt förfarandet i artikel 68.2.

2. De meddelanden som en upphandlande enhet skall sända till kommissionen skall översändas antingen med hjälp av elektroniska medel, i det format och i enlighet med de förfaranden för överföring som anges i punkt 3 i bilaga XX, eller på annat sätt.

De meddelanden som anges i artiklarna 41–43 skall offentliggöras i enlighet med de tekniska krav för offentliggörande som anges i punkt 1 a och 1 b i bilaga XX.

3. Meddelanden som utarbetas och skickas med hjälp av elektroniska medel i det format och i enlighet med de förfaranden för överföring som anges i punkt 3 i bilaga XX skall offentliggöras senast fem dagar efter det att de avsänts.

Meddelanden som inte skickas med hjälp av elektroniska medel i det format och i enlighet med de förfaranden för överföring som anges i punkt 3 i bilaga XX skall offentliggöras senast tolv dagar efter det att de avsänts. I undantagsfall och om den upphandlande enheten begär det skall de meddelanden om upphandling som anges i artikel 42. 1 c dock offentliggöras inom fem dagar, under förutsättning att meddelandet skickats med fax.

4. Meddelanden om upphandling skall offentliggöras i sin helhet på det av Europeiska gemenskapens officiella språk som den upphandlande enheten väljer, varvid endast den text som offentliggörs i denna ursprungliga språkversion skall gälla. Ett sammandrag av de väsentliga delarna i varje meddelande skall offentliggöras på de andra officiella språken.

Kostnaderna för kommissionens offentliggörande av meddelanden skall belasta gemenskapen.

5. Meddelandena och deras innehåll får inte offentliggöras på nationell nivå före den dag då de skickas till kommissionen.

Meddelanden som offentliggörs på nationell nivå får inte innehålla någon annan information än den som skickas till kommissionen eller offentliggörs på en upphandlarprofil i enlighet med artikel 41. 1 första stycket och skall innehålla en uppgift om vilken dag meddelandet skickats till kommissionen eller upphandlarprofilen offentliggjorts.

Förhandsmeddelanden får offentliggöras på en upphandlarprofil först när ett meddelande har skickats till kommissionen som anger att offentliggörandet sker i denna form. De skall innehålla en uppgift om vilken dag meddelandet skickades.

6. Den upphandlande enheten skall se till att den kan bevisa vilken dag ett meddelande har avsänts.

7. Kommissionen skall till den upphandlande enheten lämna en bekräftelse på offentliggörandet av den översända informationen och ange dag för offentliggörandet. Denna bekräftelse skall tjäna som bevis för offentliggörandet.

8. En upphandlande enhet får, i enlighet med punkterna 1–7, offentliggöra meddelanden om upphandling som inte omfattas av de krav på offentliggörande som anges i detta direktiv.

Avsnitt 2 Tidsfrister

Artikel 45 Tidsfrister för mottagande av anbudsansökningar och anbud

1. När en upphandlande enhet fastställer tidsfristerna för mottagande av anbudsansökningar och anbud skall den ta särskild hänsyn till hur komplext kontraktet är och hur lång tid som behövs för att utarbeta ett anbud, utan att detta påverkar de minimi-tidsfrister som fastställs i denna artikel.

2. Vid öppet förfarande skall tidsfristen för mottagande av anbud vara minst 52 dagar från och med den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

3. Vid selektiva förfaranden och förhandlade förfaranden med föregående konkurrensutsättning gäller följande:

- a) Tidsfristen för mottagande av anbudsansökningar efter ett meddelande enligt artikel 42.1 c eller efter en inbjudan att lämna anbud från en upphandlande enhet enligt artikel 47.5 skall i regel vara minst 37 dagar från och med den dag då meddelandet eller inbjudan avsändes och får inte i något fall vara kortare än 22 dagar, om meddelandet avsändes för offentliggörande på annat sätt än med elektroniska medel eller fax, och inte kortare än 15 dagar, om meddelandet avsändes med elektroniska medel eller fax.
- b) Tidsfristen för mottagande av anbud får fastställas enligt överenskommelse mellan den upphandlande enheten och de utvalda anbudssökandena, under förutsättning att alla anbudssökande har haft lika lång tid på sig att utarbeta och lämna anbud.
- c) Om det inte går att komma överens om en tidsfrist för mottagande av anbud, skall den upphandlande enheten fastställa en tidsfrist som i regel skall vara minst 24 dagar och inte i något fall kortare än 10 dagar från och med dagen för inbjudan att lämna anbud.

4. Om en upphandlande enhet har offentliggjort ett sådant förhandsmeddelande som avses i artikel 41.1 i överensstämmelse med bilaga XX, skall tidsfristen för mottagande av anbud vid öppna förfaranden i regel vara minst 36 dagar och inte i något fall kortare än 22 dagar från och med den dag då meddelandet avsändes.

Dessa kortare tidsfrister är tillåtna under förutsättning att förhandsmeddelandet, utöver de uppgifter som krävs enligt del I i bilaga XV A, innehåller alla de uppgifter som krävs enligt del II i bilaga XV A, i den mån de sistnämnda uppgifterna fanns att tillgå när det offentliggjordes, och meddelandet avsändes för offentliggörande minst 52 dagar och högst tolv månader före den dag då det meddelande om upphandling som avses i artikel 42.1 c avsändes.

5. Om meddelanden utarbetas och skickas med elektroniska medel, i det format och i enlighet med de förfaranden för överföring som anges i punkt 3 i bilaga XX, får tidsfristerna för mottagande av anbudsansökningar vid selektivt eller förhandlat förfarande samt för anbud vid öppet förfarande förkortas med sju dagar.

6. Utom när tidsfristen är fastställd genom överenskommelse i enlighet med punkt 3 b får tidsfristerna för mottagande av anbud vid öppet, selektivt eller förhandlat förfarande förkortas med ytterligare fem dagar om den upphandlande enheten ger oberoänd, direkt och fullständig tillgång via elektroniska medel till alla förfrågningsunderlag och alla kompletterande handlingar från och med den dag då det meddelande som används för upphandling offentliggörs i enlighet med bilaga XX. Den internetadress där denna dokumentation finns tillgänglig skall anges i meddelandet.

7. Vid öppet förfarande får den samlade effekten av de förkortade tidsfristerna enligt punkterna 4–6 inte i något fall leda till en tidsfrist för mottagande av anbud som är kortare än 15 dagar från och med den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

Om meddelandet om upphandling inte skickas med fax eller elektroniska medel får den samlade effekten av de förkortade tidsfristerna enligt punkterna 4–6 vid öppet förfarande inte i något fall leda till en tidsfrist för mottagande av anbud som är kortare än 22 dagar från och med den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

8. Efter ett meddelande offentliggjort enligt artikel 42.1 c eller efter en inbjudan att lämna anbud från en upphandlande enhet enligt artikel 47.5 får den samlade effekten av de förkortade tidsfristerna enligt punkterna 4–6 inte i något fall leda till en tidsfrist för mottagande av anbud som är kortare än 15 dagar från och med den dag då meddelandet om upphandling eller inbjudan avsändes.

Vid selektivt eller förhandlat förfarande får den samlade effekten av de förkortade tidsfristerna enligt punkterna 4–6 inte i något fall, utom när tidsfristen fastställts genom en överenskommelse i enlighet med punkt 3 b, leda till en tidsfrist för mottagande av anbud som är kortare än 10 dagar från och med den dag då inbjudan att lämna anbud avsändes.

9. Om, av vilken orsak som helst, förfrågningsunderlaget och kompletterande handlingar eller upplysningar, trots att de begärts i god tid, inte har tillhandahållits inom de tidsfrister som anges i artiklarna 46 och 47 eller om det inte går att lämna anbud utan att först ha gjort ett besök på plats eller ha granskat de handlingar som kompletterar förfrågningsunderlaget på plats, skall tidsfristerna för mottagande av anbud, utom när de fastställts genom en överenskommelse i enlighet med punkt 3 b, förlängas i enlighet med detta, så att samtliga berörda ekonomiska aktörer får tillgång till all information som behövs för att utarbeta anbud.

10. En kort översikt över tidsfristerna enligt denna artikel finns i bilaga XXII.

Artikel 46 Öppna förfaranden: förfrågningsunderlag, kompletterande handlingar och upplysningar

1. Om en upphandlande enhet i ett öppet förfarande inte ger obegränsad, direkt och fullständig tillgång genom elektroniska medel enligt artikel 45.6 till förfrågningsunderlaget och alla kompletterande handlingar, skall förfrågningsunderlaget och de kompletterande handlingarna skickas till de ekonomiska aktörerna inom sex dagar efter det att begäran att få ut handlingarna mottagits, förutsatt att ansökan gjorts i tid före utgången av tidsfristen för att lämna anbud.

2. Den upphandlande enheten eller den behöriga enheten skall lämna ut kompletterande information om förfrågningsunderlaget senast sex dagar före fastställd sista dag för mottagande av anbud, förutsatt att informationen har begärts i tid.

Artikel 47 Inbjudan att lämna anbud eller att förhandla

1. Vid selektiva och förhandlade förfaranden skall den upphandlande enheten samtidigt och skriftligt inbjuda alla utvalda anbudssökande att lämna anbud eller att förhandla. Inbjudan till de anbudssökande skall innehålla antingen

- ett exemplar av förfrågningsunderlaget och samtliga kompletterande handlingar, eller
- uppgift om åtkomst till förfrågningsunderlaget och de handlingar som anges i första strecksatsen om de görs direkt tillgängliga med elektroniska medel i enlighet med artikel 45.6.

2. Om någon annan enhet än den ansvariga upphandlande enheten har tillgång till förfrågningsunderlaget och/eller de kompletterande handlingarna, skall adressen till den enhet från vilken förfrågningsunderlaget och handlingarna kan begäras anges i inbjudan, liksom i förekommande fall tidsfristen för en sådan begäran samt be-

lopp och villkor för erläggande av avgift för att erhålla dessa handlingar. Den behöriga enheten skall skicka dessa handlingar till de ekonomiska aktörerna så snart som möjligt efter det att den har mottagit begäran.

3. Den upphandlande enheten eller den behöriga enheten skall lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget eller kompletterande handlingar senast sex dagar före den fastställda tidsfristen för mottagande av anbud, förutsatt att sådana upplysningar har begärts i god tid.

4. Vidare skall inbjudan minst innehålla

- a) om tillämpligt, tidsfristen för att begära kompletterande handlingar samt belopp och betalningssätt om det skall erläggas en avgift för handlingarna,
- b) sista dag för mottagande av anbud samt uppgifter om till vilken adress anbuderna skall skickas och på vilket eller vilka språk de skall avfattas,
- c) en hänvisning till eventuella offentliggjorda meddelanden om upphandling,
- d) uppgifter om vilka handlingar som eventuellt skall bifogas,
- e) tilldelningskriterier om de inte redovisas i meddelandet om att det finns ett kvalificeringssystem vilket används för konkurrensutsättning,
- f) viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller, i förekommande fall, prioritetsordningen för tillämpningen av kriterierna, om dessa upplysningar inte redovisas i meddelandet om upphandling, meddelandet om att det finns ett kvalificeringssystem eller förfrågningsunderlaget.

5. Om konkurrensutsättning sker genom ett förhandsmeddelande skall den upphandlande enheten senare inbjuda samtliga anbudssökande att bekräfta sitt intresse utifrån mer detaljerade upplysningar om upphandlingen och först därefter välja anbudsgivare eller förhandlingsparter.

Inbjudan skall innehålla åtminstone följande upplysningar:

- a) Typ och mängd, även varje option på ytterligare kontrakt och om möjligt beräknad tidsfrist för optionen. När det gäller kontrakt som kan förnyas, typ och mängd samt, om möjligt, beräknad tidpunkt för kommande meddelanden om upphandling av byggentreprenader, varor eller tjänster som skall upphandlas.
- b) Slag av förfarande: selektivt eller förhandlat.
- c) Om tillämpligt, dag då varorna skall levereras eller byggentreprenaden eller tjänsteleveransen skall påbörjas eller avslutas.
- d) Inlämningsadress och sista dag för begäran att utfärdas anbud underlag samt uppgift om på vilket eller vilka språk ansökan skall avfattas.
- e) Adress till den enhet som sköter upphandlingen och nödvändiga upplysningar om hur specifikationerna och övriga handlingar rekvireras.
- f) Ekonomiska eller tekniska krav, ekonomiska garantier och upplysningar som krävs från de ekonomiska aktörerna.
- g) Belopp och betalningssätt om en avgift skall erläggas för de handlingar som gäller upphandlingsförfarandet.
- h) Typ av kontrakt som upphandlingen syftar till: köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.
- i) Kriterier för tilldelning av kontrakt samt inbördes viktning eller, i förekommande fall, kriteriernas prioritetsordning, om dessa upplysningar inte redovisas i det vägledande meddelandet eller i förfrågningsunderlaget.

Avsnitt 3 Kommunikation och information

Artikel 48 Regler för kommunikation

1. All kommunikation och allt informationsutbyte som avses i denna avdelning får efter den upphandlande enhetens eget val ske per post, fax eller elektroniska medel i enlighet med punkterna 4 och 5, per telefon i de fall och enligt de villkor som anges i punkt 6, eller genom en kombination av dessa medel.

2. De valda kommunikationsmedlen skall vara allmänt tillgängliga och således inte begränsa de ekonomiska aktörernas tillträde till anbuds förfarandet.

3. Kommunikationen, informationsutbytet och lagringen av uppgifterna skall ske på ett sådant sätt att alla uppgifter och den sekretess som gäller för anbud och anbudsansökningarna bevaras och den upphandlande enheten inte tar del av innehållet i anbud och anbudsansökningarna förrän tidsfristen för att lämna anbud har löpt ut.
4. De verktyg som skall användas för kommunikation med elektroniska medel, liksom deras tekniska krav, skall vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och kompatibla med informations- och kommunikationsprodukter som i allmänhet används.
5. Följande regler skall gälla för anordningar för elektronisk överföring och mottagning av anbud och anordningar för elektronisk mottagning av anbudsansökningar:
 - a) Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbud och anbudsansökningar, inbegripet kryptering, skall finnas tillgänglig för alla berörda parter. Dessutom skall anordningar för elektronisk mottagning av anbud och anbudsansökningar uppfylla kraven i bilaga XXIV.
 - b) Medlemsstaterna får, i överensstämmelse med artikel 5 i direktiv 1999/93/EG, kräva att elektroniska anbud är försedda med en avancerad elektronisk signatur i enlighet med punkt 1 i den artikeln.
 - c) Medlemsstaterna får införa eller behålla frivilliga ackrediteringssystem i syfte att förbättra nivån på certifieringstjänsterna för dessa anordningar.
 - d) Anbudsgivare och anbudssökande skall åta sig att lämna in de handlingar, intyg och försäkringar som avses i artikel 52.2 och 52.3 och artiklarna 53 och 54, om dessa inte är tillgängliga i elektronisk form, innan den fastställda tidsfristen för anbudsgivningen eller anbudsansökningarna har löpt ut.
6. Följande regler gäller för överföring av anbudsansökningar:
 - a) En anbudsansökan avseende ett upphandlingsförfarande får göras skriftligt eller per telefon.
 - b) Om en anbudsansökan görs per telefon, skall en skriftlig bekräftelse skickas före utgången av tidsfristen för dess mottagande.
 - c) En upphandlande enhet får kräva att en anbudsansökan som görs per fax skall bekräftas per post eller elektroniska medel, om detta är nödvändigt för juridiskt bindande bevis. Ett sådant krav skall av den upphandlande enheten anges i meddelandet om upphandling eller i den inbjudan som avses i artikel 47.5 liksom tidsfristen för bekräftelse per post eller elektroniska medel.

Artikel 49 Information till kvalificeringssökande, anbudssökande och anbudsgivare

1. En upphandlande enhet skall snarast underrätta de deltagande ekonomiska aktörerna om de beslut som fattas om slutandet av ett ramavtal, tilldelningen av ett kontrakt eller tillträde till ett dynamiskt inköpssystem, inklusive skälen till att den har beslutat att inte sluta ett ramavtal eller tilldela ett kontrakt efter konkurrensutsättning eller att upprepa förfarandet eller inrätta ett dynamiskt inköpssystem; dessa upplysningar skall på begäran riktad till den upphandlande enheten lämnas skriftligt.
2. På begäran av berörd part skall upphandlande enheter snarast möjligt underrätta
 - varje anbudssökande vars ansökan avslagits om skälen till att ansökan inte har godtagits,
 - varje anbudsgivare vars anbud förkastats, om skälen till att anbudet inte har godtagits, bl.a. i de fall som avses i artikel 34.4 och 34.5, skälen till sitt beslut om att likvärdighet inte föreligger eller sitt beslut att byggentreprenaden, varorna eller tjänsterna inte uppfyller kraven i fråga om prestanda eller funktion,
 - varje anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud om utformningen av och de relativa fördelarna med det valda anbudet samt namnet på den anbudsgivare som tilldelats kontraktet eller parterna i ramavtalet.

Den tid detta tar i anspråk får under inga omständigheter överstiga 15 dagar från det att en skriftlig begäran har mottagits.

Den upphandlande enheten får dock besluta att inte lämna ut viss information som rör kontraktstilldelningen eller slutandet av ett ramavtal eller tillträde till ett dynamiskt inköpsystem som anges i punkt 1, om detta skulle kunna hindra tillämpning av lagen, strida mot allmänintresset, skada berättigade kommersiella intressen för offentliga eller privata ekonomiska aktörer, även kommersiella intressen för den marknadsaktör som tilldelats kontraktet, eller motverka sund konkurrens mellan dessa aktörer.

3. En upphandlande enhet som upprättar och förvaltar ett kvalificeringssystem skall inom rimlig tid underrätta de anbudssökande om huruvida de kvalificerat sig.

Om beslutet kommer att ta längre tid än fyra månader efter det att ansökan lämnats in, skall den upphandlande enheten inom två månader efter det att ansökan lämnats in underrätta den anbudssökande om orsakerna till att tidsfristen blivit förlängd och meddela datum för när ansökan kommer att bli godkänd eller avslås.

4. Sökande vars kvalifikationer inte godkänns skall underrättas om beslutet så snart som möjligt och senast inom 15 dagar efter det att beslutet fattats. Skälen skall bygga på kvalificeringskriterierna i artikel 53.2.

5. En upphandlande enhet som upprättar och förvaltar ett kvalificeringssystem får diskvalificera en marknadsaktör endast av skäl som bygger på kriterierna i artikel 53.2. En planerad diskvalificering skall föregås av ett skriftligt meddelande till den ekonomiska aktören senast inom 15 dagar räknat från diskvalificeringen tillsammans med skälen till diskvalificeringen.

Artikel 50 Information som skall bevaras om tilldelade kontrakt

1. En upphandlande enhet skall bevara sådan information om varje kontrakt som behövs för att vid ett senare tillfälle kunna motivera beslut om

- kvalificering och val av ekonomiska aktörer samt kontraktstilldelning,
- tillämpning av förfaranden utan föregående meddelande om upphandling i enlighet med artikel 40.3,
- att inte tillämpa bestämmelserna i kapitlen III–VI i denna avdelning med stöd av undantag i kapitel II i avdelning I och i kapitel II i denna avdelning.

Den upphandlande enheten skall vidta lämpliga åtgärder för att dokumentera genomförandet av tilldelningsförfaranden som sker med hjälp av elektroniska medel.

2. Informationen skall bevaras minst fyra år från den dag då kontraktet tilldelas, så att den upphandlande enheten under denna period på begäran kan förse kommissionen med nödvändiga upplysningar.

Kapitel VII Upphandlingsförfarandets gång

Artikel 51 Allmänna bestämmelser

1. Vid val av deltagare i upphandlingsförfaranden skall följande gälla:

- En upphandlande enhet som har fastställt regler och kriterier för uteslutning av anbudsgivare eller anbudssökande i enlighet med artikel 54.1, 54.2 eller 54.4 skall utesluta ekonomiska aktörer som uppfyller dessa regler och kriterier.
- Den upphandlande enheten skall välja ut anbudsgivare och anbudssökande på grundval av de objektiva regler och kriterier som har fastställts med stöd av artikel 54.
- Vid selektiva och förhandlade förfaranden med meddelande om upphandling skall den upphandlande enheten i förekommande fall i enlighet med artikel 54 begränsa antalet utvalda anbudssökande med stöd av a och b.

2. Om en upphandling sker med hjälp av ett meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem och i syfte att välja ut deltagare i tilldelningsförfaranden för de specifika kontrakt som omfattas av upphandlingen skall den upphandlande enheten
 - a) kvalificera ekonomiska aktörer i enlighet med bestämmelserna i artikel 53,
 - b) tillämpa de bestämmelser i punkt 1 som är relevanta för selektiva eller förhandlade förfaranden på sådana kvalificerade ekonomiska aktörer.
3. Den upphandlande enheten skall kontrollera att anbudet från de anbudsgivare som valts ut på detta sätt överensstämmer med de regler och krav som skall tillämpas på anbud samt tilldela kontraktet på grundval av de kriterier som anges i artiklarna 55 och 57.

Avsnitt 1 Kvalificering och urvalsbedömning

Artikel 52 Ömsesidigt erkännande av administrativa, tekniska och ekonomiska villkor samt intyg, prover och bevis

1. En upphandlande enhet som väljer ut deltagare till ett selektivt eller förhandlat förfarande får inte, när den beslutar om huruvida en sökande är kvalificerad eller uppdaterar sina kriterier och regler för kvalificering,
 - a) ställa upp administrativa, tekniska eller ekonomiska villkor för vissa ekonomiska aktörer som inte gäller för andra,
 - b) kräva prover eller bevis som redan finns i tillgängligt objektivet material.
2. Om en upphandlande enhet kräver uppvisande av intyg utfärdat av ett oberoende organ på att den ekonomiska aktören iakttar vissa kvalitetssäkringsstandarder, skall den hänvisa till kvalitetssäkringssystem som bygger på relevanta europeiska standarder och är certifierade av organ som uppfyller europeiska certifieringsstandarder.

Enheten skall godkänna likvärdiga intyg från organ som är etablerade i andra medlemsstater. Den skall även godta andra bevis på likvärdiga kvalitetssäkringsåtgärder från de ekonomiska aktörerna.
3. För byggentreprenad- och tjänstekontrakt, och endast i lämpliga fall, kan den upphandlande enheten kräva angivande av åtgärder för miljöledning som den ekonomiska aktören kommer att tillämpa när kontraktet fullgörs, för att därigenom kontrollera den ekonomiska aktörens tekniska förmåga. Om en upphandlande enhet i sådana fall kräver att få se intyg från ett oberoende organ om att den ekonomiska aktören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, skall enheten hänvisa till EMAS eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder och som certifierats av organ som uppfyller gemenskapslagstiftningen eller relevanta europeiska eller internationella standarder för certifiering.

Den upphandlande enheten skall godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater. Den skall även godta andra bevis på likvärdiga miljöledningsåtgärder från de ekonomiska aktörerna.

Artikel 53 Kvalificeringssystem

1. Upphandlande enheter som så önskar får upprätta och förvalta ett kvalificeringssystem för ekonomiska aktörer.

Enheter som upprättar eller förvaltar ett kvalificeringssystem skall garantera att ekonomiska aktörer när som helst kan ansöka om att bli kvalificerade.
2. Ett system enligt punkt 1 kan omfatta flera kvalificeringsfaser.

Det skall förvaltas på grundval av objektiva kriterier och regler som fastställs av den upphandlande enheten.

Om kriterierna eller reglerna omfattar tekniska specifikationer skall bestämmelserna i artikel 34 tillämpas. Kriterierna och reglerna får uppdateras vid behov.

3. De kriterier och regler för kvalificering som avses i punkt 2 kan inbegripa de utslutningskriterier som anges i artikel 45 i direktiv 2004/18/EG enligt de villkor och krav som anges där.

När den upphandlande enheten är en upphandlande myndighet i den mening som avses i artikel 2.1 a skall dessa kriterier och bestämmelser inbegripa de utslutningskriterier som anges i artikel 45.1 i direktiv 2004/18/EG.

4. När de kriterier och regler för kvalificering som avses i punkt 2 innefattar krav rörande de ekonomiska aktörernas ekonomiska och finansiella kapacitet kan dessa vid behov åberopa andra enheters kapacitet, oavsett vilka juridiska band som finns mellan de ekonomiska aktörerna och dessa enheter. De skall då kunna bevisa för den upphandlande enheten att de kommer att förfoga över de nödvändiga resurserna under hela den period då kvalificeringssystemet är giltigt, t. ex. genom att tillhandahålla ett åtagande från enheterna i fråga rörande detta.

På samma villkor kan en grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 11 åberopa förmågan hos deltagarna i gruppen eller andra enheter.

5. När de kriterier och regler för kvalificering som avses i punkt 2 innefattar krav rörande de ekonomiska aktörernas tekniska förmåga och/eller yrkeskunnande kan dessa vid behov åberopa andra enheters förmåga, oavsett vilka juridiska band som finns mellan de ekonomiska aktörerna och dessa enheter. De skall då kunna bevisa för den upphandlande enheten att de kommer att förfoga över de nödvändiga resurserna under hela den period då kvalificeringssystemet är giltigt, t. ex. genom att tillhandahålla ett åtagande från enheterna i fråga om att de kommer att ställa de nödvändiga resurserna till marknadsaktörens förfogande.

På samma villkor kan en grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 11 åberopa förmågan hos deltagarna i gruppen eller andra enheter.

6. De kriterier och regler för kvalificering som avses i punkt 2 skall tillhandahållas de ekonomiska aktörerna om de begär det. Om kriterierna eller reglerna uppdateras skall de berörda ekonomiska aktörerna underrättas om detta.

Om en upphandlande enhet anser att vissa andra enheters eller organs kvalificeringssystem uppfyller de krav som ställs, skall den meddela de berörda ekonomiska aktörerna namnen på dessa andra enheter eller organ.

7. En lista över kvalificerade ekonomiska aktörer skall bevaras; den kan delas upp i kategorier efter den typ av upphandling för vilken kvalificeringen är giltig.

8. De upphandlande enheterna skall, när de upprättar och förvaltar ett kvalificeringssystem, iaktta bestämmelserna i artikel 41.3 angående meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem, artikel 49.3–49.5 om den information som skall lämnas till ekonomiska operatörer som har ansökt om kvalificering, artikel 51.2 om urval av deltagare när upphandling sker med hjälp av ett meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem samt bestämmelserna i artikel 52 om ömsesidigt erkännande av administrativa, tekniska och ekonomiska villkor samt intyg, prover och bevis.

9. Om en upphandling sker med hjälp av ett meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem skall anbudsgivarna i ett selektivt förfarande eller deltagarna i ett förhandlat förfarande väljas ut bland de anbudssökande som kvalificerat sig enligt detta system.

Artikel 54 Kvalitativa urvalskriterier

1. Vid ett öppet förfarande skall en upphandlande enhet fastställa urvalskriterier enligt objektiva regler och kriterier som är tillgängliga för de berörda ekonomiska aktörerna.

2. Vid ett selektivt eller förhandlat förfarande skall en upphandlande enhet välja ut anbudssökande enligt de objektiva regler och kriterier som den har fastställt och som är tillgängliga för de berörda ekonomiska aktörerna.

3. Vid selektiva eller förhandlade förfaranden får den upphandlande enheten använda kriterier som grundas på ett objektivt behov av att minska antalet anbudssökande till en nivå som anses rimlig med tanke på speciella förhållanden i samband med upphandlingsförfarandet och på de resurser som behövs för att genomföra det. De utvalda anbudssökandena skall dock vara tillräckligt många för att uppfylla kravet på tillräcklig konkurrens.

4. Kriterierna i punkterna 1 och 2 får omfatta de uteslutningskriterier som anges i artikel 45 i direktiv 2004/18/EG på de villkor och krav som anges där.

När den upphandlande enheten är en upphandlande myndighet i den mening som avses i artikel 2.1 a skall de kriterier som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel innebära de uteslutningskriterier som anges i artikel 45.1 i direktiv 2004/18/EG.

5. När de kriterier som avses i punkterna 1 och 2 innefattar krav rörande de ekonomiska aktörernas ekonomiska och finansiella kapacitet kan dessa vid behov och för ett visst kontrakt åberopa andra enheters kapacitet, oavsett vilka juridiska band som finns mellan de ekonomiska aktörerna och dessa enheter. De skall då kunna bevisa för den upphandlande enheten att de kommer att förfoga över de nödvändiga resurserna, t.ex. genom att lägga fram ett åtagande från enheterna.

På samma villkor kan en grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 11 åberopa förmågan hos deltagarna i gruppen eller andra enheter.

6. När de kriterier som avses i punkterna 1 och 2 innefattar krav rörande de ekonomiska aktörernas tekniska förmåga och/eller yrkeskunnande kan dessa vid behov och för ett visst kontrakt åberopa andra enheters förmåga, oavsett vilka juridiska band som finns mellan de ekonomiska aktörerna och dessa enheter. De skall då kunna bevisa för den upphandlande enheten att de kommer att förfoga över de nödvändiga resurserna för fullgörandet av kontraktet, t.ex. genom att tillhandahålla ett åtagande från enheterna i fråga om att de kommer att ställa de nödvändiga resurserna till den ekonomiska aktörens förfogande.

På samma villkor kan en grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 11 åberopa förmågan hos deltagarna i gruppen eller andra enheter.

Avsnitt 2 Kontraktstilldelning

Artikel 55 Tilldelningsgrunder

1. Utan att nationella lagar och andra författningar om ersättning för vissa tjänster påverkas skall den upphandlande enheten tillämpa följande kriterier vid tilldelning av kontrakt:

- a) Om tilldelningen sker på grundval av det ur den upphandlande enhetens synvinkel ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet ifråga, t.ex. leverans- eller genomförandetid, driftskostnad, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska och funktionella egenskaper, miljöegenskaper, tekniska fördelar, eftermarknadsservice och tekniskt stöd, åtagande när det gäller reservdelar, fortlöpande leverans och pris.
- b) I annat fall, enbart det lägsta priset.

2. Utan att bestämmelserna i tredje stycket åsidosätts skall, om tilldelningen sker enligt punkt 1 a, den upphandlande enheten ange hur de olika kriterierna kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt.

Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. När den upphandlande enheten anser att viktning inte är möjligt av påvisbara skäl, skall den ange kriterierna i fallande prioritetsordning.

Denna relativa viktning eller prioritetsordning skall i förekommande fall anges i meddelandet om upphandling, i den inbjudan om att bekräfta intresse som avses i artikel 47.5, i inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar eller i förfrågningsunderlaget.

Artikel 56 Användning av elektroniska auktioner

1. Medlemsstaterna får föreskriva att den upphandlande enheten får genomföra elektroniska auktioner.

2. Vid öppna, selektiva eller förhandlade förfaranden med föregående meddelande om upphandling får den upphandlande enheten besluta att tilldelningen av ett kontrakt skall föregås av en elektronisk auktion om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig exakthet.

Under samma omständigheter får elektronisk auktion användas vid konkurrensut-sättning av tilldelning av kontrakt inom ramen för det dynamiska inköpssystem som avses i artikel 15.

Den elektroniska auktionen skall grundas på

- a) antingen endast priser när kontraktet ges till det lägsta priset,
- b) eller priser och/eller nya värden på aspekter i anbudet som angetts i förfrågningsunderlaget när kontraktet ges till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3. En upphandlande enhet som beslutar att utnyttja elektronisk auktion skall ange detta i meddelandet om upphandling.

Förfrågningsunderlaget skall bland annat innehålla upplysningar om

- a) de aspekter vilkas värden kommer att vara föremål för elektronisk auktion om dessa aspekter är kvantifierbara så att de kan uttryckas i siffror eller i procent,
- b) de eventuella gränserna för de värden som kan presenteras, baserade på en bedömning av samtliga specifikationer för föremålet för kontraktet,
- c) vilka uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och när detta i förekommande fall kommer att ske,
- d) relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen,
- e) på vilka villkor anbudsgivarna kan lämna lägre anbud och särskilt vilka minsta skillnader som i förekommande fall krävs mellan anbudet,
- f) relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om arrangemangen och de tekniska specifikationerna för anslutning.

4. Innan den elektroniska auktionen inleds skall den upphandlande enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbudet i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda viktningen.

Alla anbudsgivare som har lämnat godtagbara anbud skall samtidigt och med elektroniska medel bjudas in att lämna nya priser och/eller nya värden. Inbjudan skall innehålla alla relevanta upplysningar om den individuella anslutningen till den elektroniska utrustning som används samt vilken dag och tid den elektroniska auktionen kommer att inledas. Den elektroniska auktionen får ske i flera på varandra följande etapper. Den elektroniska auktionen får inte inledas tidigare än två arbetsdagar efter det att inbjudan har skickats ut.

5. Om tilldelningen sker på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet skall inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av det berörda anbudet som genomförts i enlighet med viktningen i artikel 55.2 första stycket.

I inbjudan skall även anges den matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen bestämma den nya automatiska rangordningen med avseende på de nya priser och/eller nya värden som lämnas. Denna formel skall innefatta viktningen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, i enlighet med meddelandet om upphandling eller förfrågningsunderlaget. I detta syfte skall emeller tid eventuellt förekommande intervall i förväg reduceras med ett bestämt värde.

Om alternativa utföranden är tillåtna, skall separata formler ges för varje alternativ.

6. Under varje etapp i den elektroniska auktionen skall den upphandlande enheten omedelbart meddela alla anbudsgivare åtminstone tillräckliga upplysningar för att

de vid varje tidpunkt skall ha kännedom om sin plats i rangordningen. Den upphandlande enheten kan också meddela andra upplysningar om andra priser eller värden som har lämnats, under förutsättning att detta anges i förfrågningsunderlaget. Den får också när som helst meddela antalet deltagare i den aktuella auktionsetappen. Den får emellertid under inga omständigheter röja anbudsgivarnas identitet under genomförandet av de olika etapperna i den elektroniska auktionen.

7. Den upphandlande enheten skall avsluta den elektroniska auktionen på något av följande sätt:

- a) I inbjudan att delta i auktionen skall anges en på förhand fastställd dag och tid när auktionen stängs.
- b) När den inte längre erhåller några nya priser eller nya värden som motsvarar kraven på minsta skillnader. I detta fall skall den upphandlande enheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har mottagit det sista priset eller värdet som den kommer att avsluta den elektroniska auktionen.
- c) När det antal auktionsetapper som fastställs i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

Om den upphandlande enheten har beslutat att avsluta den elektroniska auktionen enligt c, eventuellt i kombination med villkoren i b, skall tidsplanen för varje auktionsetapp anges i inbjudan att delta i auktionen.

8. Efter att ha avslutat den elektroniska auktionen skall den upphandlande enheten tilldela kontraktet i enlighet med artikel 55 på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

9. En upphandlande enhet får inte utnyttja elektroniska auktioner på otillbörligt sätt eller på ett sätt som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen eller så att föremålet för kontraktet, så som det fastställs i det meddelande som används för konkurrensutsättning och i förfrågningsunderlaget, ändras.

Artikel 57 Onormalt låga anbud

1. Om det för ett visst kontrakt finns anbud som förefaller vara onormalt låga i förhållande till varorna, byggtreprenaderna eller tjänsterna, skall den upphandlande enheten, innan anbuden avslås, skriftligt begära sådana förtydliganden om anbudens innehåll som den anser sig behöva.

Dessa förtydliganden kan särskilt gälla

- a) besparingar avseende sättet att tillverka varorna, sättet att tillhandahålla tjänsterna och byggmetoderna,
- b) tekniska lösningar och/eller ovanligt gynnsamma förhållanden som anbudsgivaren kan räkna med för att leverera varor, tillhandahålla tjänster eller utföra byggtreprenaden,
- c) originaliteten i de varor, tjänster och byggtreprenader, som föreslås av anbudsgivaren,
- d) iakttagande av de bestämmelser om arbetarskydd och arbetsförhållanden som är i kraft på den ort där tillhandahållandet av byggtreprenaden, tjänsten eller varan skall ske,
- e) möjligheten för anbudsgivaren att få statligt stöd.

2. Den upphandlande enheten skall i samråd med anbudsgivaren granska detta innehåll med beaktande av de ingivna förklaringarna.

3. Om en upphandlande enhet fastställer att ett anbud är onormalt lågt på grund av att anbudsgivaren har fått statligt stöd, får anbudet förkastas enbart av denna anledning först efter samråd med anbudsgivaren och om denne inom den rimliga tidsfrist som fastställs av den upphandlande enheten inte kan bevisa att det berörda stödet har beviljats på lagliga grunder. Om den upphandlande enheten förkastar ett anbud under dessa omständigheter, skall den underrätta kommissionen om detta.

Avsnitt 3 Anbud som omfattar varor med ursprung i tredje land och förhållandet till tredje land

Artikel 58 Anbud som omfattar varor med ursprung i tredje land

1. Denna artikel är tillämplig på anbud som omfattar varor med ursprung i tredje land, med vilket gemenskapen inte har slutit sådana multilaterala eller bilaterala avtal som tillförsäkrar företag från gemenskapen jämförbart och faktiskt tillträde till marknaden i detta tredje land. Den påverkar inte de åtaganden som gemenskapen eller dess medlemsstater har gentemot tredje land.
2. Anbud som lämnas i samband med tilldelning av varukontrakt kan förkastas om andelen varor med ursprung i tredje land, fastställd enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, uppgår till mer än 50 % av det totala värdet av de varor som anbudet omfattar. I denna artikel betraktas programvaror för utrustning till telenät som varor.
3. Om två eller flera anbud är likvärdiga enligt tilldelningskriterierna i artikel 55, skall företräde ges de anbud som inte kan förkastas med stöd av punkt 2, om inte annat följer av andra stycket. Vid tillämpningen av denna artikel betraktas anbud som likvärdiga om prisskillnaden inte är större än 3 %.

Ett anbud skall dock inte ges företräde framför ett annat enligt första stycket om detta skulle tvinga den upphandlande enheten att anskaffa utrustning med andra tekniska egenskaper än den befintliga utrustningen, med åtföljande inkompatibilitet, tekniska svårigheter vid drift och underhåll eller orimliga kostnader.

4. Vid beräkningen av den andel varor med ursprung i tredje land som avses i punkt 2 skall tredje land som omfattas av bestämmelserna i detta direktiv till följd av ett rådsbeslut enligt punkt 1 undantas från tillämpningen av denna artikel.

5. Kommissionen skall, med början andra halvåret under det första året efter det att detta direktiv trätt i kraft, varje år lämna en rapport till rådet om de framsteg som gjorts i de multilaterala och bilaterala förhandlingarna rörande det tillträde företagen från gemenskapen har till marknaden i tredje land inom de områden som omfattas av detta direktiv, om resultatet av dessa förhandlingar och om den faktiska tillämpningen av de ingångna avtalen.

Mot bakgrund av denna utveckling får rådet, på förslag av kommissionen, med kvalificerad majoritet ändra bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 59 Förhållandet till tredje land när det gäller tjänstekontrakt

1. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om de allmänna svårigheter deras företag rättsligt eller i praktiken möter och rapporterar i samband med tilldelning av tjänstekontrakt i tredje land.
2. Kommissionen skall rapportera till rådet före den 31 december 2005 och regelbundet därefter om öppnandet av marknaden för tjänstekontrakt i tredje land och om hur förhandlingarna framskrider med dessa länder, särskilt inom ramen för WTO.
3. Kommissionen skall genom framställningar till det berörda tredje landet försöka rätta till situationen om den, på grundval av antingen de rapporter som avses i punkt 2 eller annan information, konstaterar att tredje land vid tjänsteupphandling
 - a) inte ger företag från gemenskapen ett faktiskt tillträde som är jämförbart med det som gemenskapen ger företag från detta land,
 - b) inte ger företag från gemenskapen nationell behandling eller samma konkurrensmöjligheter som är tillgängliga för nationella företag, eller
 - c) ger företag från andra tredje länder en gynnsammare behandling än företag från gemenskapen.
4. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om de svårigheter som deras företag rättsligt eller i praktiken möter och rapporterar i samband med tilldelning av kontrakt i tredje land och som beror på att de bestämmelser i internationell arbetsrätt som anges i bilaga XXIII inte uppfylls.

5. Under de förhållanden som anges i punkterna 3 och 4 får kommissionen när som helst föreslå att rådet beslutar att, under en period som skall fastställas i beslutet, tillfälligt upphäva eller begränsa tilldelningen av tjänstekontrakt till
- företag som omfattas av lagstiftningen i det berörda tredje landet,
 - företag som är anknutna till företaget enligt a med såte i gemenskapen men som inte har någon direkt och faktisk koppling till ekonomin i en medlemsstat,
 - företag som lämnar anbud på tjänster med ursprung i det tredje landet i fråga.

Rådet skall utan dröjsmål fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Kommissionen får föreslå dessa åtgärder på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat.

6. Denna artikel påverkar inte gemenskapens åtaganden gentemot tredje land enligt internationella avtal om offentlig upphandling, särskilt inom ramen för WTO.

AVDELNING III Regler om projekttävlingar på tjänsteområdet

Artikel 60 Allmän bestämmelse

1. Reglerna för att anordna en projekttävling skall stå i överensstämmelse med punkt 2 i denna artikel samt artiklarna 61 och 63–66, och skall hållas tillgängliga för dem som är intresserade av att delta i projekttävlingen.

2. Rätten att delta i projekttävlingar får inte begränsas

- till en medlemsstats territorium, eller till en del av detta territorium,
- till att deltagarna skall vara antingen fysiska personer eller juridiska personer, med hänvisning till att lagen i den medlemsstat där projekttävlingen anordnas skulle kräva detta.

Artikel 61 Tröskelvärden

1. Denna avdelning skall tillämpas på projekttävlingar som ingår i en tjänsteupphandling och vars uppskattade värde exklusive mervärdesskatt uppgår till minst 387.000 euro. I denna punkt avses med *tröskelvärde* det uppskattade värdet exklusive mervärdesskatt av tjänstekontraktet, inklusive eventuella priser och/eller ersättningar till deltagarna. *Förordning (1177/2009/EG)*

2. Denna avdelning skall tillämpas på alla projekttävlingar där det totala värdet av priser och ersättningar till deltagarna uppgår till minst 387.000 euro.

I denna punkt avses med *tröskelvärde* den totala summan av priserna och ersättningarna, inklusive det uppskattade värdet exklusive mervärdesskatt av de tjänstekontrakt som senare kan ingås i enlighet med artikel 40.3, om den upphandlande enheten inte utesluter en sådan tilldelning i meddelandet om projekttävling.

Förordning (1177/2009/EG)

Artikel 62 Undantagna projekttävlingar

Denna avdelning skall inte tillämpas på

- projekttävlingar som anordnas i sådana fall som avses i artiklarna 20–22 för tjänstekontrakt,
- projekttävlingar som anordnas för att i den berörda medlemsstaten bedriva en verksamhet på vilken artikel 30 skall tillämpas enligt ett av kommissionen fastställt beslut eller eftersom det får anses följa av punkt 4 andra eller tredje stycket eller punkt 5 fjärde stycket i den artikeln.

Artikel 63 Regler för offentliggörande och öppenhet

1. En upphandlande enhet som vill anordna en projekttävling skall informera om detta genom ett meddelande om projekttävling. En upphandlande enhet som anordnat en projekttävling skall informera om resultaten genom ett meddelande. Detta meddelande skall innehålla den information som anges i bilaga XVIII och meddelandet

om resultatet av en projekttävling skall innehålla den information som anges i bilaga XIX i samma format som de standardformulär som kommissionen skall anta i enlighet med förfarandet i artikel 68.2.

Resultatet av en projekttävling skall meddelas kommissionen inom två månader efter det att projekttävlingen har avslutats och på de villkor som kommissionen skall fastställa i enlighet med förfarandet i artikel 68.2. I detta sammanhang skall kommissionen respektera alla känsliga kommersiella aspekter som de upphandlande enheterna eventuellt påpekar när de lämnar denna information, rörande antalet projekt eller mottagna planer, ekonomiska aktörernas identitet och anbudspris.

2. Artikel 44.2–8 skall också tillämpas på meddelanden om projekttävlingar.

Artikel 64 Kommunikationssätt

1. Artikel 48.1, 48.2 och 48.4 skall tillämpas på alla meddelanden om projekttävlingar.

2. Meddelanden, utbyte och lagring av information skall ske på ett sådant sätt att det säkerställs att integritet och sekretess för de av tävlingsdeltagarna inlämnade uppgifterna bevaras samt att juryn inte får ta del av innehållet i planer och projekt innan tidsfristen för inlämnande har löpt ut.

3. Följande regler skall tillämpas på utrustning för elektroniskt mottagande av planer och projekt:

- a) Information om de nödvändiga specifikationerna för elektronisk överföring av ritningar och planer och projekt, inklusive kryptering, skall vara tillgängliga för de berörda parterna. Utrustning för elektroniskt mottagande av planer och projekt skall dessutom överensstämma med kraven i bilaga XXIV.
- b) Medlemsstaterna får införa eller behålla frivilliga ackrediteringssystem i syfte att höja nivån på certifieringstjänsterna för sådan utrustning.

Artikel 65 Anordnande av projekttävlingar, val av deltagare och juryn

1. Vid anordnandet av projekttävlingar skall en upphandlande enhet tillämpa förfaranden som är anpassade till bestämmelserna i detta direktiv.

2. Om deltagarantalet i en projekttävling är begränsat till ett angivet antal deltagare skall den upphandlande enheten fastställa entydiga och icke-diskriminerande kriterier för urvalet. Antalet tävlingsdeltagare som inbjuds att delta skall under alla omständigheter vara så stort att verklig konkurrens säkerställs.

3. Juryn skall vara sammansatt uteslutande av fysiska personer som är oberoende i förhållande till deltagarna i projekttävlingen. Om det krävs särskilda yrkeskvalifikationer för att få delta i en projekttävling skall minst en tredjedel av ledamöterna i juryn ha dessa eller likvärdiga kvalifikationer.

Artikel 66 Juryns beslut

1. Juryn skall vara självständig i sina beslut och yttranden.

2. Den skall granska planer och projekt som tävlingsdeltagarna har lagt fram anonymt och uteslutande utgå från de kriterier som anges i meddelandet om projekttävlingen.

3. Den skall ange sin rangordning av projekten, som gjorts på grundval av varje projekts förtjänster, i en rapport som skall undertecknas av dess medlemmar och innehålla kommentarer och eventuella punkter som kan behöva klargöras.

4. Anonymiteten skall respekteras tills juryn har avgett ett yttrande eller meddelat ett beslut.

5. Tävlingsdeltagarna kan vid behov uppmanas att besvara frågor som juryn har noterat i rapporten i syfte att klargöra projektets alla aspekter.

6. Det skall upprättas fullständiga protokoll över dialogen mellan jurymedlemmarna och tävlingsdeltagarna.

AVDELNING IV Skyldigheter att lämna uppgifter för statistikändamål, verkställighetsbefogenheter och slutbestämmelser

Artikel 67 Skyldighet att lämna uppgifter för statistikändamål

1. Medlemsstaterna skall, enligt föreskrifter som skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 68.2, se till att kommissionen varje år får en statistisk rapport om det totala värdet, fördelat på medlemsstaterna och på de verksamhetskategorier som anges i bilagorna I–X, av tilldelade kontrakt som ligger under tröskelvärdena i artikel 16, men som i annat fall skulle omfattas av bestämmelserna i detta direktiv.

2. När det gäller de verksamhetskategorier som anges i bilagorna II, III, V, IX och X skall medlemsstaterna se till att kommissionen får en statistisk rapport om kontrakt som tilldelats, senast den 31 oktober 2004 för föregående år och senast den 31 oktober varje år därefter, enligt föreskrifter som skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 68.2. Den statistiska rapporten skall innehålla den information som är nödvändig för att kontrollera att avtalet tillämpas korrekt.

Den information som krävs enligt första stycket skall inte omfatta information om kontrakt avseende sådana FoU-tjänster som förtecknas i kategori 8 i bilaga XVII A, teletjänster i kategori 5 i bilaga XVII A vilkas placeringar i CPV motsvarar referensnumren CPC 7524, 7525 och 7526 eller de tjänster som anges i bilaga XVII B.

3. Föreskrifterna enligt punkterna 1 och 2 skall fastställas på ett sätt som garanterar att

- a) mindre upphandlingskontrakt kan utelämnas för att förenkla de administrativa förfarandena, under förutsättning att statistiken ändå blir användbar,
- b) den tillhandahållna informationen behandlas konfidentiellt.

Artikel 68 Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättats genom rådets beslut 71/306/EEG. *Förordning (596/2009/EG)*

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Förordning (596/2009/EG)

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 a.1–5 a.4 och artikel 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Förordning (596/2009/EG)

4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 a.1–5 a.4 och 5 a.5 b samt artikel 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som anges i artikel 5 a.3 c, 5 a.4 b och 5 a.4 e i beslut 1999/468/EG ska vara fyra, två respektive sex veckor. *Förordning (596/2009/EG)*

5. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 a.1, 5 a.2, 5 a.4 och 5 a.6 samt artikel 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet. *Förordning (596/2009/EG)*

Artikel 69 Revidering av tröskelvärdena

1. Kommissionen ska vartannat år från och med 30 april 2004 kontrollera de tröskelvärden som fastställs i artikel 16 och vid behov med avseende på andra stycket revidera dem. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 68.4. Om det föreligger tvingande, brådskande skäl får kommissionen tillämpa det skyndsamma förfarande som avses i artikel 68.5.

Tröskelvärdena skall beräknas utifrån genomsnittlig dagskurs för euro, uttryckt i särskilda dragningsrätter (SDR), under de 24 månader som slutar den sista dagen i

augusti omedelbart före den revidering som börjar gälla den 1 januari. Om det behövs skall de reviderade tröskelvärdena avrundas nedåt till närmaste tusental euro för att garantera iakttagandet av de gällande tröskelvärdena enligt avtalet, uttryckta i SDR. *Förordning (596/2009/EG)*

2. Samtidigt med revideringen enligt punkt 1 ska kommissionen anpassa tröskelvärdena i artikel 61 (projektävlingar) till det reviderade tröskelvärdet för tjänstekontrakt. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 68.4. Om det föreligger tvingande, brådskande skäl får kommissionen tillämpa det skyndsamma förfarande som avses i artikel 68.5.

Motvärdet till de tröskelvärden som fastställs enligt punkt 1 i nationella valutor när det gäller de medlemsstater som inte deltar i den monetära unionen skall i princip revideras vartannat år från och med den 1 januari 2004. Motvärdet skall beräknas utifrån den genomsnittliga dagskursen för dessa valutor uttryckt i euro under de 24 månader som slutar den sista dagen i augusti omedelbart före den revidering som börjar gälla den 1 januari. *Förordning (596/2009/EG)*

3. Kommissionen skall offentliggöra de reviderade tröskelvärdena enligt punkt 1, deras motvärde i nationella valutor och de anpassade tröskelvärdena enligt punkt 2 i *Europeiska unionens officiella tidning* i början av november efter revideringen.

Artikel 70 Ändringar

1. Kommissionen får i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 68.2 ändra följande:

- Bestämmelserna om överföring och offentliggörande av uppgifter enligt bilaga XX av skäl som hänger samman med tekniska framsteg eller av administrativa skäl.
- Formerna för hur de meddelanden som avses i artiklarna 41, 42, 43 och 63 ska upprättas, överföras, mottas, översättas, insamlas och spridas.
- I syfte att i enlighet med artikel 67.3 förenkla formerna för tillämpning och upprättande, överföring, mottagande, översättning, insamling och spridning av statistiska rapporter som föreskrivs i artiklarna 67.1 och 67.2.

Förordning (596/2009/EG)

2. Kommissionen får ändra följande:

- Förteckningarna över upphandlande enheter i bilagorna I–X så att de uppfyller kriterierna i artiklarna 2–7.
- Formerna för särskilda hänvisningar i meddelandena till särskilda positioner i CPV-nomenklaturen.
- Referensnumren i nomenklaturen i bilaga XVII, förutsatt att direktivets materiella tillämpningsområde inte ändras, och formerna för hänvisning i meddelandena till särskilda positioner i den nomenklaturen inom de tjänstekategorier som anges i bilagan.
- Referensnumren i nomenklaturen i bilaga XII, förutsatt att direktivets materiella tillämpningsområde inte ändras, och formerna för hänvisning i meddelandena till de särskilda positionerna i den nomenklaturen.
- Bilaga XI.
- Bestämmelserna om och de tekniska kraven på utrustningen för elektronisk mottagning enligt a, f och g i bilaga XXIV.
- Den tekniska utformningen av de beräkningsmetoder som avses i artikel 69.1 andra stycket och artikel 69.2 andra stycket.

Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 68.3. Om det föreligger tvingande, brådskande skäl får kommissionen tillämpa det skyndsamma förfarande som avses i artikel 68.5. *Förordning (596/2009/EG)*

Artikel 71 Genomförande av direktivet

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast 31 januari 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

Medlemsstaterna kan använda ytterligare 35 månader när den tidsfrist löpt ut som anges i första stycket för att genomföra de bestämmelser som är nödvändiga för att iakttä artikel 6 i detta direktiv.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Bestämmelserna i artikel 30 skall tillämpas från och med 30 april 2004.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 72 Övervakningsmekanismer

Enligt rådets direktiv 92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna skall medlemsstaterna genom effektiva, öppna och klara och tydliga mekanismer se till att detta direktiv genomförs.

I detta syfte kan de bland annat utse eller inrätta ett oberoende organ.

Artikel 73 Upphävande

Direktiv 93/38/EEG upphör härmed att gälla utan att detta påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning enligt bilaga XXV.

Hänvisningar till det upphävda direktivet skall anses som hänvisningar till detta direktiv och skall läsas enligt jämförelsetabellen i bilaga XXVI.

Artikel 74 Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 75 Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

[Bilagorna I–XII återges ej här; red.anm.]

Bilaga XIII Information som skall finnas i meddelanden om upphandling**A. Öppet förfarande**

1. Den upphandlande enhetens namn, post-, telegram- och e-postadress samt telefon-, telex- och faxnummer.
2. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
3. Slag av kontrakt (varor, byggtreprenader eller tjänster samt angivande av om det gäller ett ramavtal) eller ett dynamiskt inköpssystem.
Tjänstekategori enligt bilaga XVI A eller XVI B och beskrivning av denna (referensnummer enligt nomenklaturen).
I förekommande fall anges om anbudet infordras med avseende på köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.
4. Plats för leverans, utförande eller tillhandahållande.
5. För varor och byggtreprenader:
 - a) Slag och mängd av de varor som skall levereras (referensnummer enligt nomenklaturen). Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av tidpunkten för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även, om möjligt, en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de produkter som skall upphandlas eller slag och omfattning av tjänsterna samt en allmän beskrivning av arbetet (referensnummer enligt nomenklaturen).
 - b) Uppgift om leverantörerna kan lämna anbud på alla de efterfrågade varorna eller delar därav.
Om arbetet eller kontraktet i fråga om byggtreprenader är uppdelat i flera delar skall storleksordningen på de olika delarna anges liksom möjligheten att lämna anbud på en, flera eller alla delar.
 - c) För byggtreprenadkontrakt: uppgifter om syftet med entreprenaden eller kontraktet när det senare även innebär projektering.
6. För tjänster:
 - a) Slag och omfattning av de tjänster som skall levereras. Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges, om möjligt, även en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de tjänster som skall upphandlas.
 - b) Angivande av om utförandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp.
 - c) Hänvisning till lagar och andra författningar.
 - d) Uppgift om juridiska personer skall ange namn och yrkeskvalifikationer på den personal som är ansvarig för utförandet av tjänsterna.
 - e) Uppgift om tjänsteleverantörer får lämna anbud på en del av tjänsterna ifråga.
7. Om möjligt, uppgift om det är tillåtet att lämna in alternativa anbud.
8. Tidsfrister för leverans eller utförande eller tjänstekontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
9. a) Adress från vilken kontraktshandlingar och förfrågningsunderlag kan beställas.
b) I förekommande fall, belopp och betalningssätt, om avgift skall erläggas för sådana dokument.
10. a) Sista datum för mottagande av anbud eller preliminära anbud när det rör sig om införandet av ett dynamiskt inköpssystem.
b) Adress till vilken begäran skall skickas.
c) Det eller de språk som dessa skall vara avfattade på.

11. a) I förekommande fall, personer som får närvara vid öppnandet av anbudena.
b) Datum, tid och plats för öppnandet.
12. I tillämpliga fall, de säkerheter och garantier som begärs.
13. Huvudsakliga villkor för finansiering och betalning och/eller hänvisning till de texter som innehåller villkoren.
14. I tillämpliga fall, den rättsliga form som en grupp ekonomiska aktörer som tilldelas kontrakt skall anta.
15. Ekonomiska och tekniska minimikrav på den marknadsaktör som tilldelas kontraktet.
16. Den tid anbudsgivaren skall vara bunden av sitt anbud.
17. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets fullgörande.
18. De kriterier som avses i artikel 54 och som skall användas vid tilldelning av kontrakt: "lägsta pris" eller "ekonomiskt mest fördelaktiga anbud". De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, skall anges, om de inte framgår av specifikationerna eller i anbudsinfördan.
19. I förekommande fall, hänvisning till offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av det periodiska meddelandet till eller meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil för kontraktet.
20. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande, eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
21. Datum då den upphandlande enheten avsänt meddelandet.
22. Datum då Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer mottagit meddelandet (skall uppges av byrån).
23. Övriga upplysningar.

B. Selektivt förfarande

1. Den upphandlande enhetens namn, post-, telegram- och e-postadress samt telefon-, telex- och faxnummer.
2. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
3. Slag av kontrakt (varor, byggentreprenader eller tjänster samt angivande av om det gäller ett ramavtal).

Tjänstekategori enligt bilaga XVI A eller XVI B och beskrivning av denna (referensnummer enligt nomenklaturen).

I förekommande fall anges om anbudena infordras med avseende på köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.

4. Plats för leverans, utförande eller tillhandahållande.
5. För varor och byggentreprenader:
 - a) Slag och mängd av de varor som skall levereras (referensnummer enligt nomenklaturen). Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även, om möjligt, en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de produkter som skall upphandlas eller slag och omfattning av tjänsterna samt en allmän beskrivning av arbetet (referensnummer enligt nomenklaturen).
 - b) Uppgift om leverantörerna kan lämna anbud på alla de efterfrågade varorna eller delar därav.

Om arbetet eller kontraktet i fråga om byggentreprenader är uppdelat i flera delar skall storleksordningen på de olika delarna anges liksom möjligheten att lämna anbud på en, flera eller alla delar.

- c) För byggentreprenadkontrakt: uppgifter om syftet med entreprenaden eller kontraktet när det senare även innebär projektering.
6. För tjänster:
- a) Slag och omfattning av de tjänster som skall levereras. Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges, om möjligt, även en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de tjänster som skall upphandlas.
 - b) Angivande av om utförandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp.
 - c) Hänvisning till lagar och andra författningar.
 - d) Angivande av huruvida juridiska personer skall ange namn och yrkeskvalifikationer på den personal som är ansvarig för utförandet av tjänsten.
 - e) Uppgift om tjänsteleverantörer får lämna anbud på en del av tjänsterna ifråga.
7. Om möjligt, uppgift om det är tillåtet att lämna in alternativa anbud.
 8. Tidsfrister för leverans eller utförande eller tjänstekontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
 9. I tillämpliga fall, den rättsliga form som en grupp ekonomiska aktörer som tilldelas kontrakt skall anta.
 10. a) Sista datum för mottagande av begäran om deltagande.
b) Adress till vilken begäran skall skickas.
c) Det eller de språk som dessa skall vara avfattade på.
 11. Sista datum för avsändande av inbjudan att lämna anbud.
 12. I tillämpliga fall, de säkerheter och garantier som begärs.
 13. Huvudsakliga villkor för finansiering och betalning och/eller hänvisning till de texter som innehåller villkoren.
 14. Upplysningar om den ekonomiska aktörens personliga ställning och de ekonomiska och tekniska minimikrav som vederbörande skall uppfylla.
 15. De kriterier som avses i artikel 55 och som skall användas vid tilldelning av kontrakt: "lägsta pris" eller "ekonomiskt mest fördelaktiga anbud". De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, skall anges, om de inte framgår av specifikationerna eller i anbudsinfordran.
 16. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets fullgörande.
 17. I förekommande fall, hänvisning till offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av det periodiska meddelandet till eller meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil för kontraktet.
 18. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
 19. Datum då den upphandlande enheten avsänt meddelandet.
 20. Datum då Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer mottagit meddelandet (skall uppges av byrån).
 21. Övriga upplysningar.

C. Förhandlat förfarande

1. Den upphandlande enhetens namn, post-, telegram- och e-postadress samt telefon-, telex- och faxnummer.
2. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.

3. Slag av kontrakt (varor, byggentreprenader eller tjänster samt angivande av om det gäller ett ramavtal).
Tjänstekategori enligt bilaga XVI A eller XVI B och beskrivning av denna (referensnummer enligt nomenklaturen).
I förekommande fall anges om anbuden infordras med avseende på köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.
4. Plats för leverans, utförande eller tillhandahållande.
5. För varor och byggentreprenader:
 - a) Slag och mängd av de produkter som skall levereras (referensnummer enligt nomenklaturen). Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även, om möjligt, en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de produkter som skall upphandlas eller slag och omfattning av tjänsterna samt en allmän beskrivning av arbetet (referensnummer enligt nomenklaturen).
 - b) Uppgift om leverantörerna kan lämna anbud på alla de efterfrågade varorna eller delar därav.
Om arbetet eller kontraktet i fråga om byggentreprenader är uppdelat i flera delar skall storleksordningen på de olika delarna anges liksom möjligheten att lämna anbud på en, flera eller alla delar.
 - c) För byggentreprenadkontrakt: uppgifter om syftet med entreprenaden eller kontraktet när det senare även innebär projektering.
6. För tjänster:
 - a) Slag och omfattning av de tjänster som skall levereras. Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges, om möjligt, även en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de tjänster som skall upphandlas.
 - b) Angivande av om utförandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp.
 - c) Hänvisning till lagar och andra författningar.
 - d) Uppgift om juridiska personer skall ange namn och yrkeskvalifikationer på den personal som är ansvarig för utförandet av tjänsterna.
 - e) Uppgift om tjänsteleverantörer får lämna anbud på en del av tjänsterna.
7. Om möjligt, uppgift om det är tillåtet att lämna in alternativa anbud.
8. Tidsfrister för leverans eller utförande eller tjänstekontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
9. I tillämpliga fall, den rättsliga form som en grupp ekonomiska aktörer som tilldelas kontrakt skall anta.
10. a) Sista datum för mottagande av begäran om deltagande.
b) Adress till vilken begäran skall skickas.
c) Det eller de språk som dessa skall vara avfattade på.
11. I förekommande fall, begärda säkerheter eller garantier.
12. Huvudsakliga villkor för finansiering och betalning och/eller hänvisning till de texter som innehåller villkoren.
13. Upplysningar om den ekonomiska aktörens personliga ställning och de ekonomiska och tekniska minimikrav som vederbörande skall uppfylla.
14. De kriterier som avses i artikel 54 och som skall användas vid tilldelning av kontrakt: "lågsta pris" eller "ekonomiskt mest fördelaktiga anbud". De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, skall anges, om de inte framgår av specifikationerna eller i inbjudan att förhandla.

15. I förekommande fall, namn och adress till de ekonomiska aktörer som den upphandlande enheten redan utsett.
16. I förekommande fall, datum för tidigare offentliggöranden i *Europeiska unionens officiella tidning*.
17. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets fullgörande.
18. I förekommande fall, hänvisning till offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av det periodiska meddelandet eller meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil för kontraktet.
19. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
20. Datum då den upphandlande enheten avsände meddelandet.
21. Datum då Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer mottagit meddelandet (skall uppges av byrån).
22. Övriga upplysningar.

D. Meddelande om förenklat anbudsförfarande inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem

1. Land där den upphandlande enheten finns.
2. Den upphandlande enhetens namn och e-postadress.
3. Hänvisning till offentliggörandet av det meddelande om upphandling som rör ett dynamiskt inköpssystem.
4. E-postadress där de specifikationer och de kompletterande handlingar som rör ett dynamiskt inköpssystem finns tillgängliga.
5. Föremålet för upphandlingen: Beskrivning genom hänvisningsnumren i CPV-nomenklaturen och mängden eller omfattningen av de kontrakt som skall tilldelas.
6. Tidsperiod inom vilken de preliminära anbudena skall lämnas in.

Bilaga XIV Information som skall finnas i meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem

1. Den upphandlande enhetens namn, post-, telegram- och e-postadress samt telefon-, telex- och faxnummer.
2. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
3. Syftet med kvalificeringssystemet (beskrivning av de varor, tjänster eller byggentreprenader eller kategorier av dessa som skall inköpas med hjälp av detta system – referensnummer enligt nomenklaturen).
4. De villkor som ekonomiska aktörer skall uppfylla med tanke på deras kvalificering enligt det system och de metoder med vilka vart och ett av dessa villkor skall kontrolleras. Om beskrivningen av villkoren och kontrollmetoderna är omfattande och bygger på dokument som intresserade ekonomiska aktörer har tillgång till, räcker det med en sammanfattning av de huvudsakliga villkoren och metoderna och en hänvisning till dessa dokument.
5. Den tid kvalificeringssystemet gäller och formaliteter för förnyande av systemet.
6. Uppgift om att meddelandet fungerar som inbjudan till anbudsgivning.
7. Adress från vilken ytterligare information och dokumentation om kvalificeringssystemet kan erhållas (när denna adress inte är densamma som i punkt 1).
8. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.

9. Om möjligt, de kriterier som enligt artikel 55 skall användas vid tilldelning av kontrakt: "lägsta pris" eller "ekonomiskt mest fördelaktiga anbud". De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, skall anges, om de inte framgår av specifikationerna eller anbudsinfördran eller inbjudan att förhandla.
10. I förekommande fall, övriga upplysningar.

Bilaga XV A Information som skall finnas i periodiska meddelanden

I. Upplysningar som alltid skall lämnas

1. Namn, post-, telegram- och e-postadress samt telefon-, telex- och faxnummer till den upphandlande enheten eller till den enhet från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. a) För varukontrakt: slag och mängd eller värde avseende de tjänster eller produkter som skall levereras; referensnummer enligt nomenklaturen.
b) För byggtreprenadkontrakt: slag och omfattning av de tjänster som skall utföras, allmän beskrivning av arbetet eller delar därav; referensnummer enligt nomenklaturen.
c) För tjänstekontrakt: planerad total upphandling i var och en av tjänstekategorierna enligt bilaga XVI A; referensnummer enligt nomenklaturen.
3. Datum då meddelandet avsänts eller då meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil avsänts.
4. Datum då Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer mottagit meddelandet (skall uppges av byrån).
5. I förekommande fall, övriga upplysningar.

II. Upplysningar som alltid skall lämnas när meddelandet fungerar som meddelande om upphandling eller när det möjliggör en förkortad tidsfrist för mottagande av ansökningar eller anbud

6. Uppgift om att intresserade leverantörer skall meddela den upphandlande enheten sitt intresse för kontraktet eller kontrakten.
7. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
8. Tidsfrist för mottagande av begäran om att få en inbjudan att lämna anbud eller att förhandla.
9. Slag och mängd av de varor som skall levereras eller allmän beskrivning av arbetet eller tjänstekategorin enligt bilaga XVII A samt benämning och angivande av om ett eller flera ramavtal planeras. Ange särskilt option på kompletterande köp och en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även preliminär tidsplan för ytterligare upphandling.
10. Ange om det gäller köp, leasing, hyra, hyrköp eller en kombination av dessa.
11. Tidsfrister för leverans eller utförande eller kontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
12. Adress till vilken intresserade företag skall vända sig för att skriftligen visa sitt intresse.

Sista datum för mottagande av intresseanmälningar.

Det eller de språk som tillåts för inlämnande av ansökan eller anbud.

13. Villkor av ekonomisk eller teknisk natur, finansiella och tekniska garantier som krävs av leverantörerna.
14. a) Preliminärt datum (om känt) när förfarandet för tilldelning av kontraktet eller kontrakten skall inledas.
b) Typ av tilldelningsförfarande (selektivt eller förhandlat).
c) Belopp och betalningssätt om avgift skall erläggas för dokument om hur tilldelningen sker.

15. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets eller kontraktens fullgörande.
16. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
17. Om möjligt, de kriterier som enligt artikel 55 skall användas vid tilldelning av kontrakt: "lägsta pris" eller "ekonomiskt mest fördelaktiga anbud". De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, skall anges, om de inte framgår av specifikationerna eller inte finns angivna i inbjudan att bekräfta intresset enligt artikel 47.5 eller i anbudsinfordran eller inbjudan att förhandla.

Bilaga XV B Information som skall finnas i meddelanden om offentliggörande i ett förhandsmeddelande av en upphandlarprofil om upphandling inte utnyttjas

1. Land där den upphandlande enheten finns.
2. Den upphandlande enhetens namn.
3. Internetadress för upphandlarprofilen (URL).
4. Referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.

Bilaga XVI Information som skall finnas i meddelanden om tilldelade kontrakt

1. Information som skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning²

1. Den upphandlande enhetens namn och adress.
2. Slag av kontrakt (varor, byggentreprenader eller tjänster och referensnummer enligt nomenklaturen samt angivande av om det gäller ett ramavtal).
3. Åtminstone en kort beskrivning av slag och mängd/omfattning av de varor, arbeten eller tjänster som skall levereras.
4. a) Form av konkurrensutsättning (meddelande om kvalificeringssystemet, periodiskt meddelande, anbudsförfarande).
b) Hänvisning till offentliggörandet av meddelandet i *Europeiska unionens officiella tidning*.
c) Om kontrakt tilldelats utan konkurrensutsättning: de relevanta bestämmelserna enligt artiklarna 40.3 eller 32.
5. Förfarande vid tilldelning av kontrakt (öppet, selektivt eller förhandlat).
6. Antal mottagna anbud.
7. Datum för tilldelning av kontrakt.
8. Priset vid förmånliga inköp enligt artikel 39.3 j.
9. Namn och adress till den eller de ekonomiska aktörer som utsetts.
10. Ange i förekommande fall om ett kontrakt har blivit eller eventuellt kan bli uppdelat på underleverantörer.
11. Erlagt pris eller högsta och lägsta anbud som har beaktats vid tilldelningen av kontraktet.
12. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överprövning eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överprövning eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
13. Valfria upplysningar:
 - Värde och omfattning av den del av kontraktet som har blivit eller eventuellt kan bli utlagt på tredje man.
 - Kriterier för tilldelning av kontrakt.

² Uppgifterna i punkterna 6, 9 och 11 skall betraktas som upplysningar som inte skall publiceras när den upphandlande enheten avser att en publicering skulle skada ett känsligt kommersiellt intresse.

II. Information som inte är avsedd att offentliggöras

14. Antal tilldelade kontrakt (när ett kontrakt har delats mellan flera leverantörer).
15. Värdet av varje tilldelat kontrakt.
16. Varornas eller tjänsternas ursprungsland (ursprung inom eller utom gemenskapen, i det senare fallet med angivande av tredje land).
17. Tillämpade tilldelningskriterier (det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, lägsta pris).
18. Tilldelades kontraktet en anbudsgivare som föreslagit alternativ enligt artikel 36.3?
19. Förkastades några anbud enligt artikel 57 på grund av att de var alltför låga?
20. Datum då den upphandlande enheten avsänt meddelandet.
21. För kontrakt som gäller tjänster enligt bilaga XVII B: den upphandlande enhetens samtycke till att meddelandet offentliggörs (artikel 43.4).

[Bilaga XVII återges ej här; red.anm.]

Bilaga XVIII Information som skall finnas i meddelanden om projektävlingar

1. Namn, post-, telegram- och e-postadress, telefon-, telex- och faxnummer till den upphandlande enheten och till den enhet från vilken relevanta handlingar kan erhållas.
2. Projektbeskrivning (referensnummer enligt nomenklaturen).
3. Typ av projektävling: öppen eller selektiv.
4. Vid en öppen projektävling: slutdatum för mottagande av bidrag.
5. Vid en selektiv projektävling:
 - a) Planerat antal deltagare eller största och minsta antal deltagare.
 - b) I tillämpliga fall, namn på redan utvalda deltagare.
 - c) Kriterier för att välja ut deltagare.
 - d) Slutdatum för mottagande av begäran om deltagande.
6. I tillämpliga fall, uppgift om när deltagande är förbehållet en viss yrkeskategori.
7. Kriterier för bedömning av bidragen.
8. I tillämpliga fall, namn på utvalda juryledamöter.
9. Uppgift om jurybeslut är bindande för den upphandlande enheten.
10. I tillämpliga fall, antal och värde av de priser som delas ut.
11. I tillämpliga fall, uppgifter angående ersättning till samtliga deltagare.
12. Uppgift om prisvinnarna är berättigade att tilldelas eventuella följdkontrakt.
13. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överprövning eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överprövning eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
14. Datum då meddelandet avsänts.
15. Datum då Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer mottog meddelandet.
16. Övriga upplysningar.

Bilaga XIX Information som skall finnas i meddelanden om resultatet av projektävling

1. Den upphandlande enhetens namn, post- och telegramadress, telefon-, telex- och faxnummer.
2. Projektbeskrivning (referensnummer enligt nomenklaturen).
3. Totalt antal deltagare.
4. Antal utländska deltagare.
5. Vinnare av tävlingen.
6. I förekommande fall, priset/priserna.
7. Övriga upplysningar.

8. Hänvisning till meddelandet om tävling.
9. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överprövning eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överprövning eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
10. Datum då meddelandet avsänts.
11. Datum då Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer mottog meddelandet.

Bilaga XX Karakteristika för offentliggörandet

1. Offentliggörande av meddelanden.
 - a) De upphandlande enheterna skall översända de meddelanden som avses i artiklarna 41, 42, 43 och 63 till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer i det format som fastställs i de tillämpningsföreskrifter som kommissionen skall anta i enlighet med det förfarande som avses i artikel 68.2. De som avses i artikel 41 första stycket om upphandlarprofil enligt artikel 34.2 b skall även följa detta format, liksom även meddelandet om detta offentliggörande.
 - b) De meddelanden som avses i artiklarna 41, 42, 43 och 63 skall offentliggöras av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer eller av de upphandlande enheterna vid periodiska meddelanden om upphandlarprofil enligt artikel 41.1 första stycket.
De upphandlande enheterna kan därutöver offentliggöra denna information på internet i form av den "upphandlarprofil" som avses i punkt 2 b.
 - c) Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer skall till de upphandlande enheterna sända en bekräftelse på det offentliggörande som avses i artikel 44.8.
2. Offentliggörande av kompletterande upplysningar.
 - a) De upphandlande enheterna kan offentliggöra samtliga specifikationer och kompletterande handlingar på internet.
 - b) Upphandlarprofilen kan innehålla de periodiska meddelanden som avses i artikel 41.1, uppgifter om pågående inbjudningar att lämna anbud, planerade inköp, tecknade kontrakt, annullerade förfaranden samt all annan information av allmänt intresse, t.ex. kontaktpersoner, telefon- och faxnummer, post- och e-postadress.
3. Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg.
Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg är tillgängliga på följande internetadress: "<http://simap.eu.int>". *Direktiv (2005/51/EG)*

Bilaga XXI Definition av vissa tekniska specifikationer

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. a) Teknisk specifikation: i fråga om tjänste- eller varukontrakt, en specifikation i ett dokument med angivande av kraven på en produkts eller en tjänsts egenskaper, som kvalitetsnivåer, miljöprestandanivåer, formgivning för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för funktionshindrade) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, produktens användningsområde, säkerhet eller mått, samt krav på produkten angående den beteckning under vilken den saluförs, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning, märkning, bruksanvisningar, produktionsförfaranden och -metoder liksom förfaranden vid bedömning av överensstämmelse.
- b) Tekniska specifikationer: i fråga om byggentreprenadkontrakt, samtliga tekniska föreskrifter, vilka bland annat skall upptas i specifikationerna, med angivande av de egenskaper som krävs av ett material, en produkt eller en vara för att materialet, produkten eller varan skall kunna beskrivas

på ett sådant sätt att detta lämpar sig för den upphandlande enhetens planerade användning. De tekniska kraven skall omfatta miljöprestandanivåer, formgivning med tanke på alla krav (inklusive tillgänglighet för funktionshindrade), bedömning av överensstämmelse, bruksegenskaper, säkerhet eller dimensioner, inbegripet förfaranden för kvalitetskontroll, terminologi, symboler, tester och testmetoder, förpackning, märkning och etikettering, bruksanvisningar samt produktionsprocesser och produktionsmetoder. De skall även innefatta bestämmelser om projektering och kostnad, provnings- och kontrollregler, villkoren för att entreprenaden skall antas, tekniken eller metoderna för byggnadsverksamheten samt samtliga övriga tekniska villkor som den upphandlande enheten i enlighet med allmänna eller särskilda förordningar har möjlighet att föreskriva i fråga om den fullbordade entreprenaden samt om ingående material eller delar.

2. Standard: en teknisk specifikation som godkänts av ett erkänt standardiseringsorgan för upprepad och kontinuerlig tillämpning, med vilken överensstämmelse inte är obligatorisk och som faller under en av följande kategorier:
 - *Internationell standard*: standard som fastställts av ett internationellt standardiseringsorgan och som är allmänt tillgänglig.
 - *Europeisk standard*: standard som fastställts av ett europeiskt standardiseringsorgan och som är allmänt tillgänglig.
 - *Nationell standard*: standard som fastställts av ett nationellt standardiseringsorgan och som är allmänt tillgänglig.
3. Europeiskt tekniskt godkännande: positivt tekniskt utlåtande om användningen av en produkt, grundat på hur den uppfyller väsentliga krav för byggnadsarbeten, genom sina egenskaper och angivna villkor för tillämpning och användning. Ett europeiskt tekniskt godkännande skall utfärdas av ett organ för godkännande som för detta ändamål utsetts av medlemsstaten.
4. Gemensam teknisk specifikation: en teknisk specifikation som upprättats enligt ett förfarande som har erkänts av medlemsstaterna i syfte att åstadkomma enhetlig tillämpning i alla medlemsstaterna och som har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
5. Teknisk referens: en produkt, med undantag för officiella standarder, som framställs av ett europeiskt standardiseringsorgan i enlighet med förfaranden som anpassats till utvecklingen av marknadens behov.

Bilaga XXII Översikt över de tidsfrister som avses i artikel 45*Öppet förfarande*

Tidsfrist för mottagande av anbud – utan periodiskt meddelande i förhand

Tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 7, första stycket	Effekt punkt 7, andra stycket
52	45	47	40	ingen	ingen

Tidsfrist för mottagande av anbud – med offentliggörande av periodiskt meddelande i förhand

A: Generell tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 7, första stycket	Effekt punkt 7, andra stycket
36	29	31	24	ingen	ingen

B: Minsta tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 7, första stycket	Effekt punkt 7, andra stycket
22	15	17	10	tidsfristen på 10 dagar ändras till 15 dagar	tidsfristen på 17 dagar ändras till 22 dagar

Selektivt och förhandlat förfarande

Tidsfrist för mottagande av begäran om deltagande

Generell tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 8, första stycket	Effekt punkt 8, andra stycket
37	30	ej tillämplig	ej tillämplig	ingen	ej tillämplig

Minsta tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 8, första stycket	Effekt punkt 8, andra stycket
22	15	ej tillämplig	ej tillämplig	ingen	ej tillämplig

Minsta tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 8, första stycket	Effekt punkt 8, andra stycket
15	8	ej tillämplig	ej tillämplig	tidsfristen på 8 dagar ändras till 15 dagar	ej tillämplig

Tidsfrist för mottagande av anbud

A: Generell tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 8, första stycket	Effekt punkt 8, andra stycket
24	ej tillämplig	19	ej tillämplig	ej tillämplig	ingen

B: Minsta tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontrakts-handlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontrakts-handlingar	Effekt punkt 8, första stycket	Effekt punkt 8, andra stycket
10	ej tillämplig	5	ej tillämplig	ej tillämplig	tidsfristen på 5 dagar ändras till 10 dagar

C: Avtalad tidsfrist	Elektroniskt avsändande av meddelandet	Kontraktshandlingar tillgängliga via medel för elektronisk överföring	Elektroniskt avsändande samt "elektroniska" kontraktshandlingar	Effekt punkt 8, första stycket	Effekt punkt 8, andra stycket
	ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig

Bilaga XXIII Bestämmelser i internationell arbetsrätt i den mening som avses i artikel 59.4

- Konvention nr 87 om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten
- Konvention nr 98 om tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten
- Konvention nr 29 om tvångs- eller obligatoriskt arbete
- Konvention nr 105 om avskaffande av tvångsarbete
- Konvention nr 138 om minimiålder för tillträde till arbete
- Konvention nr 111 om diskriminering i anställning och yrkesutövning
- Konvention nr 100 om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde
- Konvention nr 182 om avskaffande av de värsta formerna av barnarbete

Bilaga XXIV Krav på utrustning för elektronisk mottagning av anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar eller ritningar och planer i projekttävlingarna

Utrustning för elektronisk mottagning av anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar eller ritningar och planer i projekttävlingar skall, i fråga om teknik och lämpliga förfaranden, åtminstone garantera att

- a) de elektroniska signaturerna för anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar eller ritningar och planer i projekttävlingar överensstämmer med de nationella bestämmelserna enligt direktiv 1999/93/EG,
- b) exakt tid och dag för mottagandet av anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar samt ritningar och planer kan fastställas noggrant,
- c) det inom rimliga gränser kan säkerställas att ingen har tillträde till de uppgifter som överförs enligt dessa krav före utgången av de fastställda tidsfristerna,
- d) det vid överträdelse av detta förbud mot tillträde finns rimliga garantier för att överträdelsen klart kan spåras,
- e) endast behöriga personer får fastställa eller ändra datum för öppnande av insända uppgifter,
- f) tillträde till samtliga eller en del av de insända uppgifterna i de olika etapperna av kvalificeringsprocessen, förfarandet för kontraktstilldelning eller av projekttävlingen endast är möjlig om de behöriga personerna agerar samtidigt,
- g) de insända uppgifterna inte kan göras tillgängliga förrän efter det fastställda datumet vid ett samtidigt agerande av de behöriga personerna,
- h) de uppgifter som mottagits och öppnats enligt dessa krav är tillgängliga endast för de personer som har behörighet att få kännedom om dem.

[Bilagorna XXV–XXVI återges ej här; red.anm.]